ЯНГИ ЙИЛИНГИЗ БИЛАН!

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган. | № 300 (7. 389) | 1990 йил 31 декабрь, душанба | Баҳоси 3 тийин.

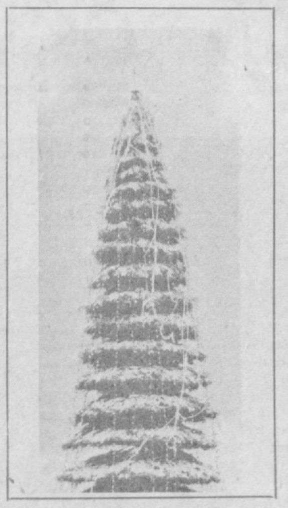

«Оқшом» рўйхатга олинди

29 ДЕКАБРДА ЎЗБЕКИСТОН ССЖ ДАВЛАТ МАТБУОТ ҚЎМИТАСИ ТОМОНИДАН «ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» РЎЗНОМАСИ РЎЙХАТГА ОЛИНГАНЛИГИ ТЎҒРИСИДА 000037-ГУВОҲНОМА ТОПШИРИЛДИ. ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ШАҲАР КЕНГАШИ ВА ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ШАҲАР ҚЎМИТАСИ РЎЗНОМА МУАССИСЛАРИ БЎЛДИЛАР.

Охунбобоев номли бош кийимлар фабрикаси тикувчи-мотористкаси Нозима Яминхўжаева ўз жамоасида илғорлардан саналади. У Янги йилни ўз режа ва топшириқларини ошириб бажариш билан кутиб олмоқда.

Т. Каримов сурати.

МАЖБУРИЯТ ҲИСОБИГА

ШАҲРИМИЗНИНГ ЙИРИК КОРХОНАСИ — ТОШКЕНТ ТЎҚИМАЧИЛИК КОМБИНАТИДА БИРИНЧИ БЎЛИБ КОРХОНАНИНГ ПЕШҚАДАМ ИШЛАБ ЧИҚАРИШЛАРИДАН БИРИ — 2-ЙИГИРУВ-ТЎҚУВ ФАБРИКАСИНИНГ 3-ЦЕХИ ЖАМОАСИ ЙИЛЛИК ПЛАННИ МУВАФФАҚИЯТЛИ УДДАЛАШДИ

Планда белгиланган 8 миллион 600 минг метр хом сурп ўрнига жамоада 8 миллион 700 минг метр хом сурп ишлаб чиқарилди.

— Ишлаб чиқарган маҳсулотимизнинг 6 миллион 800 минг метрини фақат олий навга топширишни кўзда тутгандик, — дейди биз билан суҳбатда цех бошлиғи Шавкат Жонибеков. — Олий навга топширилган хом сурпимиз 7 миллион 430 минг метрни ташкил этди. Бу ютуқда жамоамизнинг илғор тўқувчилари Н. Антипенко, Н. Белая, Г. Хайруллина ва М. Шокирова ҳамда пешқадам созловчи, мастер ёрдамчилари Й. Мадаминов, Н. Ғозимзенов, О. Йўлдошев ва Х. Эргашевлар алоҳида ўрнак кўрсатишди. Шунингдек, цехда меҳнатнинг тўғри ташкил этилиши ҳам М. Миразимов ва Г. Воробьева каби моҳир смена етакчиларига боғлиқ бўлди.

Кўп минг кишилик тўқимачилик корхонасида ягона пешқадам жамоа саналаётган мазкур цех ишчилари эндиликда мажбурият ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқаришмоқда.

М. СОТТИЕВА,

кўп нусхали «Тўқимачилар овози» рўзномаси ходими.

Ўзбекистон ССЖ Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамасида

29 декабрь куни Вазирлар Маҳкамасининг вазирликлар, давлат қўмиталари, идоралар, концернлар раҳбарлари, Қорақалпоғистон МССЖ Вазирлар Кенгаши ҳамда вилоят ижроия қўмиталарининг, Тошкент шаҳар ижроия қўмитасининг раислари иштирокидаги мажлисида ҳозирги йилни туғаллаш ҳамда 1991 йилнинг биринчи чорагида жумҳурият халқ хўжалиги барқарор ишлашини таъминлашнинг кечиктириб бўлмайдиган чора-тадбирлари кўриб чиқилди.

Янги йилнинг бошида жумҳуриятни пул билан таъминлаш, иқтисодий ва ижтимоий ривожлантириш масалаларига алоҳида эътибор берилди. Шу билан бир вақтда жумҳурият аҳолисини озиқ-овқат, иссиқлик, электр энергия билан таъминлашнинг ва қиш даврида транспорт хизматини яхшилашнинг кечиктириб бўлмайдиган чора-тадбирлари мажмуи кўриб чиқилди.

Мажлисда Ўзбекистон ССЖ Президенти, Вазирлар Маҳкамасининг Раиси И. А. Каримов нутқ сўзлади.

Мажлис ҳақидаги ҳисобот газеталарнинг навбатдаги сонларидан бирида эълон қилинади.

(ЎзТАГ).

МИННАТДОРЧИЛИК ВА ИСТАКЛАР...

Ўзбекистон ССЖ Президенти номига қандай хатлар келмоқда?

● Яқинда сайланган Ўзбекистон ССЖ Президенти ташвишлари бошидан ошиб ётганлигини жуда яхши биламиз. Жумҳуриятнинг олдинги раҳбарларидан унга ҳавас қилиб бўлмайдиган «мерос»—мувозанати бузилган иқтисодиёт, очиғини айтганда, ночор ҳолдаги ижтимоий соҳа, ҳамма нарсанинг тақчиллиги, қишлоқ хўжалигида пахтанинг устунлиги «мероси» қолди... Ўзбекистон меҳнатчиларининг турмуш даражасига дахлли ҳар қандай масалани ҳал этишда сусткашлик қилиб бўлмайди. Жумҳуриятдаги аҳволни биз ҳаммамиз кутганимиздек тартибга солиш учун бир кеча-кундузда 25 соат бўлса ҳам етмайди.

Шунга қарамай, Президент ҳар куни кўп вақтини келаётган хатларни ўқишга сарфлайди. Хатлар эса жумҳуриятнинг ҳар томонидан: вилоят марказларидан ва олис қишлоқлардан, шаҳарлар ва қишлоқ жойлардан юзлаб келиб турибди. Уларнинг ҳар бирида хусусий кулфатлар баён қилинган ёки бутун Ўзбекистон учун аҳамиятга молик таклиф айтилган, халқ фаровонлигини ошириш йўлини қатъият билан ўтказиш истаги баён қилинган ёки чиқарилган Фармон маъқулланган, ветеранлар эҳтиёжларига эътибор берганлиги учун миннатдорчилик билдирилган ёки олимнинг халқ хўжалигида катта аҳамиятга эга кашфиётини жорий этишда кўмаклашиш илтимос қилинган.

Мана, бир мисол. Самарқанд кооператив илмгоҳининг ректори, иқтисод фанлари доктори А. Солиев И. А. Каримовга хат ёзиб, унда доцент М. Ҳасановнинг кашфиёти ҳақида қисқача сўзлаб берган. Унинг гапларига қараганда бу кашфиёт «халқ хўжалиги тармоқларида физик кимё ва аэрогидродинамика ютуқларидан фойдаланишда янги даврни бошлаб беради». Озиқ-овқат, донни қайта ишлаш, пахтани қайта ишлаш, ёғ-мой, қазилма, кимё, энергетика ва авиация тармоқларида, қишлоқ хўжалигида ихтирони синаб кўриш унинг иқтисодий, технология ва экология самараси катта эканлигини кўрсатди.

Ҳамма иллат шундаки, иш синовдан нарига ўтмаяпти. Шу сабабли ректор ёрдам сўраб жумҳурият Президентига мурожаат қилган.

Хат матнида иккита белги бор: рўйхатга олинган рақам ва назорат тамғаси бўлиб, унда ижро этишнинг аниқ муддати қўйилган. Президент қандай ҳокимиятга эга бўлмасин, бундай мураккаб масалада жумҳуриятнинг таниқли олимлари, халқ хўжалиги манфаатдор тармоқларининг раҳбарлари ва мутахассислари билан маслаҳатлашмай қарор қабул қила олмайди, албатта. Шу сабабли ректорнинг мактуби нусхалари Ўзбекистон ССЖ қишлоқ хўжалиги давлат-кооператив қўмитасининг раиси И. Ҳ. Жўрабековга ва жумҳурият Фанлар академиясининг президенти М. С. Салоҳиддиновга юборилди.

Белгилаб қўйилган муддатда улардан жавоб олинди: «Қўмита манфаатдор ташкилотлар билан келишиб, мазкур хўжалик шартномасига оид мавзуни илмий тадқиқот ишлари режасига киритди ва уни амалга ошириш учун маблағ ажратди». Шугина эмас, «Қўмита илмий-ишлаб чиқариш марказини барпо этишга қарши эмас ва деҳқончилик-саноат комплекси манфаатларига дахлдор муаммоларни ҳал этишда қатнашишга тайёрдир». Шу тариқа иш юришиб кетди.

Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин. «Узплемживобъединение»нинг бўлим бошлиғи У. Саидов ўз хатида бозор муносабатларига ўтишга тайёргарлик ишларини тезлаштириш юзасидан таклиф киритди. Бу таклифларнинг баъзиларини жумҳуриятнинг таниқли мутахассислари аҳволни барқарорлаштиришнинг асосий йўналишларини ишлаб чиқиш чоғида ҳисобга олдилар, баъзилари эса бошқаларнинг таклифларини такрорлашдан иборат эди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Қўмитасида бўлиб ўтган суҳбат чоғида У. Саидовга бу ҳақда хабар қилинди.

Президентга ёзилган бирорта ҳам мактуб жавобсиз қолмайди. Масалан, тошкентлик коммунист Н. Ғайбуллаев жиноятчилик кўпайганлигидан, ички ишлар идораларининг ишида фаоллик бўшашганлигидан ташвишланади. Уни суҳбатга таклиф қилишди, бу соҳада кўрилаётган чоралар тўғрисида батафсил сўзлаб беришди, унинг барча таклифларини эътибор билан таҳлил этишди.

Хатда шахсий муаммо тўғрисида гап борса ҳам, барибир у назорат остига олинади. Участка милиционери билан муносабати бузилган Л. Д. Қосимовнинг хати шундай назорат остига олинди. Жумҳурият ички ишлар вазирига шикоятни текшириш ва чора кўриш топширилди. Участка милиционерини бошқа соҳага ишга ўтказишга қарор қилинди.

Аммо барча шикоятлар юзасидан тезда аниқ чоралар кўриш мумкинми? Мана, уруш ногирони А. Г. Гуриннинг мактуби. У Вильнюс шаҳрида яшаётганида ССЖИ Президенти М. С. Горбачев бошчилигидаги делегация таркибида И. А. Каримов Вильнюсга борган вақтда уни кўрган. Жумҳуриятимиз раҳбарининг нутқи ветеранга мақбул бўлган, бинобарин, у нима учундир жумҳурият Президенти унга, албатта, квартира беради, деб ўйлаган. Шу тариқа Тошкентга борсам, «Вильнюсдаги квартирамга тенг квартира берасиз» деб ёзган. Лекин бундай мурожаатнинг мантиқига тушуниш қийин: Президент квартира тақсимлаш билан шуғулланмайди, Ўзбекистонда, айниқса, Тошкентда уй-жой олиш учун навбатда турганлар жуда кўп. Аммо Улуғ Ватан уруши қатнашчиси сочиннинг оқини ҳурмат қилганда ҳам, унинг хатидан ажабланмай бўлмайди. Фронтчилар учун ҳозир кўп иш қилинаётган бўлса ҳам, уларнинг ҳаммаси шинам уй-жой билан таъминланган, деб бўлмайди.

Ўзбекистон ССЖ Президенти номига келаётган хатларнинг бир қисми, очиғини айтганда, кишини ажаблантиради. Мана, Самарқанднинг Фрунзе кўчасида яшовчи фуқаролар О. Сирли ва Каденцевдан келган хат. Сиёбча ариғи уларнинг ҳаётини «...заҳарламоқда». Ёмғир ёғиб ўтса сув тошиб, коммунал уйларни босиб кетмоқда. Одамлар уйни мустақил ремонт қилиш имкониятига эга эмаслар, улар ҳашарга чиққанларида ҳам техника, мутахассислар, материаллар зарур. Улар шаҳар сув қувури идорасига, область сув хўжалиги ташкилотига, Боғишамол райижроқўми раиси Т. Нормуҳамедовга, шаҳар ижроия қўмитасининг ободончилик бўлимига, вилоят ижроия қўмитасига, шаҳар ва вилоят партия қўмиталарига ёрдам сўраб бир неча бор мурожаат қилишган. Аммо натижа йўқ. Улар хатларга ё аниқ жавоб қилишмайди ёки умуман жавоб беришмайди.

Маҳаллий ҳокимият шаҳар муаммолари билан шуғулланишга вақт топа олмаяпти ёки у ерда бутунлай масъулиятсиз кишилар ишлашади, деган тасаввур пайдо бўлмоқда. Ахир, улар барча кенгашларда, мажлисларда қайта қуриш ҳақида, инсонга, унинг талаб ва эҳтиёжларига эътиборни кучайтириш ҳақида оғиз кўпиртириб гапиришаётгандир. Одамлар бундай нутқларни эшитиб, амалий ишларга қиёслашади, шундан кейин қайта қуришга қандай ишонч ҳақида гап бўлиши мумкин. Ахир, фуқаролар ариқ билан боғлиқ «муаммо» хусусида жумҳурият Президентига мурожаат қилишга мажбур бўлишяпти.

Сиёбча ариғи билан боғлиқ муаммо ҳал қилиниши шубҳасиз— хат Ўзбекистон ССЖ Президенти девонида назорат остига олинди ва фуқароларнинг шикоятини менсимайдиган кишиларнинг жавоб беришларига тўғри келади. Бироқ ҳар бир ходим ўз хизмат вазифаларини қандай бажараётганлиги, қайси ишлари учун маош олаётгани ҳақида яна бир марта ўйлаб кўрса ёмон бўлмасди. Умуман, ўзи масъул бўлган ишга бефарқ қарайдиган бўлса, бу лавозимдан олиб ташлашларини кутмай, бошқа ишга ўтгани маъқулроқдир.

Президентга шахсий мурожаатларнинг анчагина қисми сўнгги вақтда чиқарилган фармонлар жойларда қандай ижро этилаётганини таҳлил қилишга бағишланган. Маълумки, ветеранлар, талабалар ва ўқувчи ёшларнинг, ёш келин ва куёвларнинг ҳаёти ва турмуши шароитини яхшилаш, ер участкалари ажратиш ҳақида ва бошқа муҳим қарорлар қабул қилинди. Фуқароларнинг хатлари (бу хатлар ҳар қандай давлат арбоби учун маълумотларнинг энг асосий ва тўғри манбаидир) аҳолининг ижтимоий жиҳатдан кам ҳимоя қилинган табақалари турмуш шароитини яхшилаш юзасидан кўрилаётган чораларни одамлар ҳамма жойда қизғин маъқуллаётганликларини кўрсатмоқда. Бироқ ҳамма жойда ҳам мансабдор шахслар Президент фармонлари қоидаларини амалга ошириш учун жон куйдириб ишлашмаяпти. Наманган вилоятидан О. Бердиев, А. Қодиров, Қашқадарёдан И. Турсунов ва бошқаларнинг хатларида Президент Фармонига қарамай, ижтимоий таъминот, маҳаллий Советлар ижроия қўмиталари аппаратларидаги айрим ходимлар партия, уруш ва меҳнат ветеранларининг эҳтиёжларига ҳамон лоқайдлик билан қараётганликлари маълум қилинади. Фармонда айтилган аниқ-равшан имтиёзларни белгилаб бериш масалалари жуда секинлик билан ҳал қилинмоқда, ижро муддатлари чўзиб юборилмоқда. Бундай маълумотлар ҳам Президент девонида назорат остига олинди.

Бунга зид мисоллар ҳам оз эмас. Тошкентликлар И. М. Ломакина, Л. Хўжаев, С. Ким, Р. Турсунов, самарқандликлар П. Газаров, И. Солиев, А. Нарзиқулов, Хоразм вилоятидан К. Ҳайитов ва бошқа жуда кўп кишилар ветеранлар учун берилган имтиёзлардан фойдаланаётганликларини айтиб, Президентга миннатдорчилик сўзларини ёзиб юборганлар. Улар Президентдан фақат одамларнинг фаровонлигини оширишга қаратилган йўлга қатъий амал қилишни, бузғунчи кучлар ҳаммамизни тўғри йўлдан оздиришларига йўл қўймасликни сўрамоқдалар.

Бир даста хатлар ва телеграммалар ёшлардан — талабалар, мактаб ва техникумларнинг ўқувчиларидан келган. Уларнинг ҳаммасида ғамхўрлик учун, партия ва ҳукуматнинг ёшлар муаммоларига доимий эътибори учун самимий миннатдорчилик билдирилган.

● Бу хатларнинг ҳаммасида бир яхши истак бор: «Ҳорманг!» дейилади уларда. Ўзбекистон меҳнатчиларининг аксарияти бу фикрга қўшилади.

УЗБЕКИСТОН ССЖ ПРЕЗИДЕНТИ ДЕВОНИНИНГ УМУМИЙ БУЛИМИ.

Муҳаррир устуни

ҲУШ ҚОЛ, 90!

Бугун, муҳтарам муштарий, қўлингизга «Оқшом»нинг бу йилги сўнгги сонини олиб турибсиз. Вақтнинг учқур отига қўнган Янги, 1991 йил остонада эшик қоқиб турибди.

Йилнинг сўнгги куни шундай бир чўққики, унинг баландлигидан уч юз олтмиш беш кеча-кундузда босиб ўтилган йўл яққол гавдаланади. Виждонимиз олдида ҳалол бўлайлик: сўнгги одимларимизни қўяётган бу йўл ўта машаққатли, оғир-хатарли бўлди.

1986, ҳали беш йилликлар саноқда бўлган, уларнинг ўн иккинчиси бошланаётган йилда фақат ёрқин бўёқларда чизилган режаларда биз бугун етиб келган манзил нурафшон уфқлар йўлидаги энг йирик довондек тасаввур этиларди. Орзу қилиш ҳеч кимга ман қилинмаган. Бироқ кемани нотаниш уммонга бошлаган дарғаларимиз унда сув ости тоғлари, шиддатли тўлқинларга дуч келиш мумкинлиги, шундай ҳолларда қайси маёқ нажот келтириши ҳақида пухтароқ бош қотиришмаганга ўхшашади. Бунинг устига аввалги йилларда тезқор кемалардан анча ортда қолинса ҳам олға сари силжиб турган бизнинг оғир карвон кемамиз елканлари устунларига болта уриш бошланиб кетди. Шундай аҳволда ҳозирга келиб салкам 300 миллион аҳолини жойлаштириб олган кемамиз нечук бунчалик қаттиқ чайқалиши, сув кираётган бир тирқишни маҳкамламасдан иккинчиси пайдо бўлаётганлигига таажжубланишга ўрин йўқ.

Шукроналар бўлсинким, бу гирдоблар жумҳуриятимизни бироз четлаб ўтмоқда. Қўли қадоқ, саховат қалб халқимиз ҳали у, ҳали бу рўзномаю ойнома орқали тарқатилаётган, оғзига кучи етмаган айрим кишиларнинг турли минбарлардан айтаётган бўҳтону уйдирмаларига қарамасдан астойдил меҳнат қилди. Шу боис пахта хирмони қут-баракали бўлди, корхоналар ҳам шерикларнинг панд берганларига қарамасдан асосан бир маромда ишладилар, шаҳар ва қишлоқларда янги мавзелар, маҳаллалар қад кўтарди.

«Оқшом»нинг ўтган бир кам уч юз сонида меҳнат аҳлининг бу бунёдкорликлари, фидойиликлари ўз ифодасини топди, десак хато қилмаймиз. Айни пайтда биз жамоаларни, одамларни қовуштирган, эзгу мақсад сари бошлаган партия ташкилотлари, аста-секин ўз мавқеларини эгаллаётган Кенгашлар, бошқа жамоат ташкилотлари фаолиятини кенг ёритишга жиддий эътибор бердик.

1990 йилдаги янги-янги рукунлар, мавзулар, сиз, азиз муштарийларнинг таклифлари туфайли рўзнома юзини кўрди. Хусусан, ҳар ҳафта пайшанба кунлари «Одобнома» сабоқлари чоп этилмоқда. «Бугунги кун нафаси»нинг митти сатрларида курраи заминимизнинг юрак уриши сезилиб туради. Йил давомида маҳаллалар вакиллари ойда икки бор «Маҳалладош» билан ҳамсуҳбат бўлдилар. Таҳририят пойтахтнинг серқирра маданий ҳаётини ёритишга кўпроқ аҳамият бера бошлади. Муштарийлардан келаётган мактублар «Шанба оқшомлари», ҳуқуқ-тартибот органларининг фаолияти, жиноятчиликка қарши кураш мавзулари, анъанавий «Саломатлик ҳақида суҳбатлар», атроф-муҳит муҳофазаси уларга маъқул тушаётганлигидан далолат беради.

«Оқшом» дўстлари, ихлосмандларининг мадади, айниқса, бу йилги обуна пайтида сезилди. Обуна нархининг икки ярим баравар оширилганига қарамасдан уларнинг кўпчилиги рўзномага содиқ қолдилар. Шуни мамнуният билан айтиш керакки, ЯНГИ ЙИЛДАН БОШЛАБ «ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» 79 МИНГ НУСХАДА ЧОП ЭТИЛАДИ.

Бундай қўллаб-қувватлаш таҳририят учун 1991 — «Тошкент оқшоми» нашр этила бошланганининг 25 йиллиги нишонланадиган йилда айниқса қадрлидир. Биз «Оқшом»га билдирган ишончингизни янги ижодий изланишлар маҳсуллари билан оқлашимиз зарурлигини тўла ҳис этиб турибмиз. Рўзномамизнинг келгуси сонидаёқ шу изланишларнинг дастлабки меваларини ҳукмингизга ҳавола этмоқчимиз.

Инсон умидсиз яшай олмайди. Биз тўқсонинчи йил билан хайрлашар, XXI аср бўсағасидаги янги ўн йилликка қадам қўяр эканмиз, эртанги кунимиз бахтиёр, турмушимиз фаровон, юртимиз, умуман бутун жаҳон тинч бўлишига умидворлик билдирамиз.

КИРИБ КЕЛАЁТГАН ЯНГИ ЙИЛИНГИЗ ҚУТЛУҒ БЎЛСИН, АЗИЗ ДЎСТЛАР!

ТО Бугунги кун нафаси

ЖУМҲУРИЯТИМИЗДА

⊙ Тошкент шаҳар меҳр-шафқат ва саломатлик фонди ёлғиз уруш ва меҳнат фахрийлари, кўп болали оналар, байналмилалчи жангчиларнинг бир ярим минг оиласига Янги йил байрам совғалари топширди.

⊙ «Пахтакор» командасининг устозлари Б. Абдураимов, Ф. Новиков, А. Толибжонов ҳамда Наманганнинг «Навбаҳор» командаси бошлиғи А. Сулаймоновга Ўзбекистон ССЖда хизмат кўрсатган тренер фахрий унвонлари берилди.

МАМЛАКАТИМИЗДА

⊙ Душанбеда Янги йилдан бошлаб комендантлик соати бекор қилинди.

⊙ Минскда Белоруссия билан Украина ўртасида ўн йилга мўлжалланган шартнома имзоланди.

⊙ ССЖИ мудофаа вазири вазият мураккаб бўлган минтақаларда хизматини ўтаётган офицерлар, прапоршчиклар, мичманлар ва аскарларга шахсий қуролларини олиб юришга рухсат берди.

⊙ «Футбол» ҳафтаномаси ўтказган сўровга кўра Москва «Динамо» командасининг 23 ёшли ярим ҳимоячиси Игорь Добровольский ССЖИнинг 1990 йилги энг яхши футболчиси, деб топилди.

ХОРИЖДА

⊙ АҚШ Президенти Ж. Буш Совет Иттифоқиға озиқ-овқат ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари харид қилиш учун 1 миллиард доллар қарз бериш тўғрисидаги фармонга имзо чекди.

⊙ Ҳиндистон шимолида ёққан қалин қор натижасида қурбонлар рўй берди.

⊙ Келажакда НАТОнинг Европа қитъасидаги қўшинларини тахминан икки баравар қисқартириш мўлжалланаяпти.

⊙ Шахмат бўйича жаҳон биринчилиги учун 23-партияда А. Карпов рақибини 29-юришда таслим бўлишга мажбур қилди. Ҳисоб Г. Каспаров фойдасига 12:11.

Бугунги кун нафаси ТО

Янги йил оқшомида

Меҳнатдан обрў топганлар

МЕҲР КЎЗИ

«ШАРҚ ГУЛИ» бирлашмасининг фирқа ташкилоти котиби Нафиса Мусаева салом-алик қилишимиз биланоқ мақсадга кўчди:

— Сиз кўрмоқчи бўлган ишчимиз попоп цехида ишлайди. Қўли гул, палак, сўзана, чойшабларга босган гулларини агар булбул кўргудек бўлса сайраб юборади. Юринг, сизни цех бошлиғи Нодира Парпибоева кутиб турибди.

Цех бошлиғи ҳам фирқа ташкилоти котибасига ўхшаган ишчан аёл экан.

— Шу ёққа чақира қолай,— деди мени кўриши билан,— цехда машиналарнинг шовқинида гаплашиш қийин бўлади.

Нафиса опа кулди.

— Ишчан, ҳамма аёлларимиз ишчан! — у мени попоп цехининг дам олиш залида қолдириб чиқиб кетди.

Дам олиш залининг безаги кирган кишининг диққатини ўзига тортади. Кенг, ёруғ, озода залга ёғоч стуллар қўйилган. Зангори, қип-қизил гиламлар тўшалган, духоба кўрпачалар, лўла болишлар солинган. Ўртада оқ мармар ҳовузча, икки фаввoрадан мана-мана сув отилай деб турибди. Каттакон сопол тувакларда турфа гуллар. Шифтда нақшинкор ганжин мўъжаз қандиллар порлаб турибди. Тўрда «Фотон-774» рангли ойнаи жаҳон. Корхонанинг дам олиш зали эмас, худди хонадоннинг ўзгинаси.

Нодира опа очиқ чеҳрали аёлни бошлаб кириб келди.

— Танишинг, Ёқутхон Шодиева. Бирлашмамизнинг чинакам жонкуярларидан.— Менинг залга ҳамон мафтун боқиб турганимни кўриб изоҳ берди.— Қизларимиз смена алмашаётганда дам оладиган жой.

Ёқутхон опа билан гапимиз дарров қовушиб кетақолди.

— Фабрикага қачон ишга келгансиз?— Ёқутхон опа саволимни эшитмагандек бир нуқтага кўз тикиб ўтирди. Кейин ҳаёт достонини сўзлаб берди...

Муҳаббатхон ўзлари яшайдиган кўчага бурилганда одатдагидек Ёқутхонга дуч келди.

— Муҳаббат опа, ассалому алайкум,— деди қиз ийманибгина.— ишдан келяпсизми?

— Ҳа, ишдан Ёқутхон,— кулди у,— кўп суриштирасанда. Ўзи менинг ишдан қайтишимни атайлаб кутиб турсанг керак-а?

Ёқутхон тасдиқлаб бош ирғиди.

— Ишингиз жуда яхшида. Қўшнимизнинг янги тушган келинининг уйида палаклар, зардеворлар, сўзана, чойшаблар бор экан. Ўшаларни сиз тикасизми?

— Ҳа, мен, менинг ҳамкасбларимиз тикамиз,— деди Муҳаббатхон. Кейин қизга жиддий тикилди.— Фабрикада ишлагинг келаяпти, топдимми?

— Топдингиз!— Ёқутхоннинг кўзлари чақнаб кетди.— Жон опа, мени ҳам фабрикага олиб боринг.

— Бу йил 10 синфни битираяпсан-а?

— Иккита имтиҳон топширсам бўлди, етуклик аттестатини оламан.

Муҳаббат 10 синфни битириб катта ҳаёт бўсағасида турган қизни шу тариқа «Шарқ гули» бадиий буюмлар фабрикасига етаклаб келди. Бу воқеа 1957 йилда бўлганди.

Попоп цехи шовқин-суронга тўла эди. Оёқ машиналар шиғ-шиғ ишлар, чеварлар бир дақиқа ҳам ишдан бош кўтармас эди. Четроқдаги машинада ишлаётган жувон ипни узиб бошини кўтарганда Муҳаббат унинг ёнига тезгина етиб борди.

— Наима опа, сизга яна бир шогирд олиб келдим. Қўшним бўлади. Палак тикишга бирам ишқибозки.

— Ўзи қани?— Муҳаббатхон цехнинг бир четида турган Ёқутхонни қўли билан имлаб чақирди. У югуриб келди. Наима дўмбоққина, кўзлари жавдираб турган қизга бошдан-оёқ назар ташлади.

— Тиришқоқ қизга ўхшайди.— Наима опанинг дилида янги шогирдига нисбатан яхши таассурот уйғонганини шундан билса бўларди.— Қабул қилдик, қизгина.

— Наима опа энг моҳир чеварларимиздан.— Муҳаббатхон Ёқутхоннинг елкасидан тутди,— ҳаммаси энди ўзингга боғлиқ.

Шу куни кечқурун уйда Ёқутхоннинг онаси Ёдгор опа қизини койиган бўлди.

— Сен қизгина, бемаслаҳат нима ишлар қилиб юрибсан? Муҳаббат опангдан эшитдим фабрикага ишга кирибсанми?

— Ёмонми ишласам?— деди Ёқутхон.

— Сменалик эмиш-ку. Қиз бола бошинг билан кечаси қандоқ бориб келасан?

— Ўзи хоҳлабди ишласин. Илоҳим бахтини топсин. Кечки сменасида ўзим бориб олиб келаман.

Ёқутхон Наима опанинг ўгитларини жон қулоғи билан тинглар, ипакни ғалтакка ўрашдан тортиб, бўяшгача жон дили билан бажарарди. Шогирдининг шунчалар ишга ёпишиши Наима опани беҳад хурсанд қиларди.

Орадан шогирдлик муддатининг уч-тўрт ойи ҳам ўтди. Бир куни Наима опа Ёқутхоннинг ёнига каттакон гулли матони сурди.

— Мустақил ишингни бошла. Бунинг номи палак. Ишлаш сендан, баҳолаш мендан.

Ёқутхон жон дили билан ишга киришди. Ҳар бир гулни ихлос қўйиб, ипак билан тикди.

Ярим тунда иккинчи смена тугагандан сўнг, цех деразаси тақиллади. (У пайтда фабрика эски бир қаватли бинода эди). Қизлардан бири бориб қаради-да, қайтиб келди.

— Ёқутхон, даданг келибдилар,— деди у.

Ёқутхон чопиб дераза ёнига борди.

— Чиқмайсанми, ҳамма кетиб бўлди-ку.

— Учинчи сменага қоламан,— деди Ёқутхон,— палагимни тезроқ битирай.

— Оббо сен-эй, — кулди отаси — жуда ишингга ёпишиб олдингда.

Хуллас, Ёқутхон каттакон палакни 16 кун деганда битирди. Ёзиғлик турган палакни диққат билан кўздан кечирган Наима опа Ёқутхонга деди.

— Қани, қўлларингни кўрсатчи?

Ёқутхон ажабланиб қўлларини олдинга чўзди. Наима опа унинг бармоқларини сиқиб ушлаб деди:

— Синглим, бу қўлларинг сенга бахт келтиради. Илоҳим омадингни берсин, бугундан бошлаб сен уста чеварсан. Оқ йўл сенга.

Чиндан ҳам Ёқутхон фабрикада бахтини топди. Обрў орттирди. Турмушга чиққанида фабрикадаги ҳамкасблари уни ўраб олишиб: «Сен ҳам энди бўшаб кетасанми», дейишганида у: «Бу ерда қизларим, келинларим ҳам ишлайди», деб ҳазил аралаш жавоб қилди.

Яхши ният — ярим мол, дейишади. Ёқутхоннинг нияти бутун мол экан. У уч ўғил, икки қизнинг онаси бўлди. Уччала келини Маъмура, Нодира, Донохонлар ҳам ўзи ишлайдиган попоп цехида меҳнат қилаяпти. Тўнғич қизи Умида онасига шогирд тушди. Кенжатойи Саодат ҳам шу йўлни танлади: мактабни битирибоқ фабрикага ишга келмоқчи...

Кечаги келин Ёқутхон бугун кенг уйнинг, катта рўзғорнинг онахони. Кечаги шогирд Ёқутхон бугун моҳир чевар, меҳрибон устоз. Кечагина бир ўзи фабрикада ишлаган Ёқутхон бугун бир сулоланинг бошлиғи.

Тўйхоналарда, айниқса, келинларнинг уйида кўзни олгудек ёниб турган чойшаблар, сўзаналар, зардевору, кирпечларни кўрганда Ёқутхон опа Шодиевани, унинг ҳамкасбларини эслаб туринг. Чиройли бу маҳсулотлар ўшаларнинг меҳр кўзи билан бунёд бўлган.

— Ёқут опа, пенсияга чиқибсиз деб эшитдим,— сўрадим ундан.

— Чиқдим. Лекин дастгоҳимдан ҳеч кўнгил узолмайман. Авваллари оёқ машиналарида ишлардик. Ипакларни катакғалтакларга ўрардик. Ҳозирги шароитни қаранг. Янги бинода ишлаяпмиз. Машиналарга мотор қўйилди. Ипаклар бўяб ғалтакларда тайёр қилиб келтирилади. Ҳамма шароит бор денг.

— Фақат шунинг учун ишлаяпсизми?

— Йўқ,— деди Ёқутхон опа.— Турмуш ўртоғим ҳам шундай дейди. Дам олда энди деб койийдилар. Касбим сирларини ёшларга мен ўргатмасам, ким ўргатади? Мана шунинг учун пенсияга чиқсам ҳам ишлаяпман.— Кейин ўйчан давом эттирди.— Ҳаётимда икки кишидан қарздорман. Бири устозим Наима опа, ҳозир пенсияда. Лекин уйда ишлайдилар, касаначи деймизми, шунақа. Иккинчиси қўшним Ҳамрохондан. Ҳозир кексайиб қолди. Иккинчи ўғлимга ўша қараб турган, мен ишлаганман. Илҳомжон доим уни «кичкина ойи» деб суяди. Қарзларимни шогирдларимга иш ўргатиб узмоқчиман. Ахир, сўзана, палаклар, бари биласизми миллий маданиятимизни белгилайдиган омиллар-ку. Ҳар бир қиз сўзана, палак, чойшаб тикишни билса қандай соз бўларди.

«Шарқ гули»га келганида Ёқутхон ғунча, яъни ўн етти яшар қиз эди. Шу ерда у гул очди, ўзининг янги ғунчаларини, яъни шогирдларини етиштирди. Улар ҳам келгусида гул очадилар, ғунча бойлайдилар. Анъана давом этаверади. Ғунчанинг гул очиши унинг бахти, иқболи! Ҳаёт қонуни шунақа!

Темур УБАЙДУЛЛАЕВ.

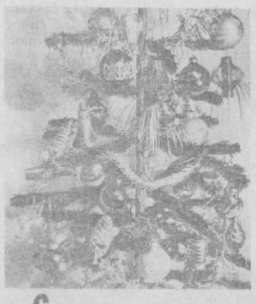

Сергели хушхабарлари

⊙ Янги йил арафасида Сергели мебель ишлаб чиқариш бирлашмаси мусобақада илғорлар сафида ўрин олгани учун касаба уюшмаси томонидан иккинчи марта 9730 сўм пул мукофоти билан тақдирланди.

⊙ Сергели ноҳиясига Қўшқўрғон катта маҳалласи қўшилди, икки йил давомида яна бир янги маҳалла бунёд бўлди. 50 дан зиёд якка тартибда иморатлар тикланди. Бу хушбичим замонавий иморатлар қурилиши эгаларига давлатимиз моддий ёрдамини аямади. Қурилиш материаллари билан савдо қилувчи дўкон маҳалла аҳлига хизмат кўрсатмоқда.

Нозанин кўчасида чиройли ва шинам озиқ-овқат дўкони фойдаланишга топширилди.

⊙ 26-трамвай йўли қисқа муддатда узайтирилди. Авваллари Қўйлиқ 3-мавзесидан қайтадиган трамвай энди Қўйлиқ 7-турар жой мавзеси, Қўшқўрғон маҳалласигача узайтирилди. Бу йўловчиларга жуда катта қулайлик туғдирди.

⊙ Қўйлиқ ҳалқа йўлидаги 1-автохўжалик корхонаси ёнида «Жигули» комиссион дўкони иш бошлади. Автоҳаваскорларга ажойиб туҳфа бўлди.

М. АНВАРОВ.

Одамлар ва одатлар

Милоднинг биринчи асри охири ва иккинчи асрининг бошларида римлик географ Марин Тирский Ер юзасида томонларни аниқлашнинг қулай усулини таклиф этди. У илк бор Ерга даража тўрини, яъни ёнма-ён ва меридиан чизиқларини жойлаштирди. Энг катта параллел ҳалқасини экватор деб атаб, унга нулинчи тартиб рақами берилди. Фақат 1844 йилга келибгина Вашингтонда бўлиб ўтган Халқаро конгрессда нулинчи ёки бош меридианни Гринвич шаҳридаги обсерваториядан ўтказиш келишиб олинди ва ҳар бири 180-даражагача ўлчанадиган шарқий ва жанубий узоқлик деб қабул қилинди. Бу тадбирлар хоҳлаган жўғрофий (тоғ, водий, кўл, денгиз, дарё, шаҳар, орол сингари ҳудудларнинг вақт, масофа, географик ўрни каби) ўлчамларини аниқлашда муҳим кашфиёт эди, десак хато қилмаган бўламиз.

ЭНДИЛИКДА саналар ўзгариш чизиғи ҳисобланган 180-даража Осиё билан Американинг оралиғидаги Беринг бўғозидан ўтади. Сайёрамиздаги мавжуд соат минтақалари ҳам шу ердан бошланади. Ер ўз ўқи атрофида ғарбдан шарққа қараб айланганлиги учун ҳам янги кун, яъни «Янги йил»ни дунёда биринчи бўлиб мамлакатимизнинг Чукотка ва Камчатка ярим оролида яшайдиган аҳоли, сўнгра Сибирь, Европа, Америка халқлари, охири Аляска ярим оролидагилар кутиб олишади. Янги йилни тошкентликлар 7 соат, бухороликлар 8 соат, озарбайжонликлар 9 соат, украинлар 10 соат, лондонликлар 12 соат, вашингтонликлар эса 17 соат кейин кутиб олишади.

Дарвоқе, ҳар иккала қутбда илмий изланишлар олиб бораётган олим ва тадқиқотчилар Янги йилни қачон кутиб олишади? Қоида бўйича улар нулинчи меридиан вақти билан иш юритадилар ва шу соатда Янги йилни нишонлайдилар. Агар барча соат минтақаларининг қутбларда ягона тугун ҳосил қилганлигини эътиборга олсак, бу ернинг муваққат аҳолиси ўз мамлакатининг қайси соат минтақасида жойлашганлигига қараб тантанали байрам қилишлари ҳам табиийдир. Ҳазил тариқасида айтсак, хоҳловчилар бир сутка давомида — 24 маротаба байрам қилишга ҳақлидирлар.

Аҳолининг ҳам ҳиссаси катта бўлди. Масалан, талабалик йилларимиз — асримизнинг 60 йилларида хоҳлаган кишилар, жумладан талабалар ҳам Бўстонлиқ тоғларидан «жажжи арча»ларни қирқиб олиб келар эди. Тоғли халқ ҳам фойдани ўйлаб сон-саноқсиз арчаларни ўзлари Тошкентнинг кишилар гавжум бўлган кўча ва чорраҳаларида бемалол сотар эдилар. Бу билан эртанги кунни, Янги йилни байрам кайфиятида тантанали кутиб олиш биз — маҳаллий миллатлар учун ҳам анъанага айланиб қолган бир пайтда ҳеч бир монелик кўрсатмоқчи эмасмиз. Фақат туркий халқларда дарахт экиш жуда савоб иш ва муқаддас бурч ҳисоблангантигини, ҳатто ўзбекларда «гуноҳинг кўпайса дарахт эк» деган нақл борлигини эслатиб ўтмоқчимиз, холос. Бинобарин байрамни арчаларни қирқмасдан, сунъий арчаларни безаб ўтказса ҳам бўлади. Халқимиз дарахтни қирқиш улуғ гуноҳ ҳисоблаб, фарзандидек парвариш қилган.

Шуни ҳам алоҳида таъкидлаш лозимки, Шарқ мамлакатлари сингари Европанинг кўпгина давлатларида, жумладан Италия, Англия, Россияда ҳам қадимда Янги йил 21 март куни нишонланган. Чунки Наврўз ўша узоқ ўтмишдаёқ фалакиёт ва жўғрофий жиҳатдан тўлиқ асосланган. Дарҳақиқат, Қуёш айни шу куни ўзининг ҳаётбахш нурларини тик, яъни 90 даража бурчак ҳосил қилиб сайёрамизнинг қоқ белига — экваторга йўналтиради. Шу дақиқаларда баҳорги кеча-кундуз тенглашади ва 22 мартдан бошлаб Қуёшнинг тик йўналган нурлари шимолий тропик чизиғи томон йўналади. Натижада Қуёш нурининг тафтига дош бера олмаган қор ва музликлар эриб, улар ўрнида табиатнинг барча мавжудотлари уйғона боради. Бу пайтларда кишиларнинг фаолияти билан табиат жонланиши ўртасида уйғунлик намоён бўлади. Жумладан, Бобо деҳқон она-ерга меҳр билан ишлов беришга киришади.

Одатда, Шарқ халқларида Янги йил — Наврўзни бир ҳафта давомида меҳр-муҳаббат билан тантанали равишда нишонлайдилар. Бу кун гина-гуноҳлар унутилади, урушлар тўхтатилади, одамлар бир-бирларига, олам-олам севинч улашади, табрик ва совғалар берилади, сайил, ўйин-кулгулар бўлиб, хўроз, буқа, қўчқорлар уриштирилади, курашлар бўлади, масхарабоз ва дорбозлар ўз маҳоратларини намойиш қиладилар... Умуман, ёш у қари фаол иштирок этган бу анъанавий байрам ҳам бутун мамлакат миқёсида ғоят кўтаринки руҳда хушчақчақлик билан ўтади.

Тарихий маълумотларга қараганда, 1 январни байрам қилишни дастлаб римликлар бошлаган. Россияда эса Янги йилни авваллари март ойида, кейин сентябрда ва охири январда байрам қилиш одат тусига айланган. Россияда бу байрамнинг «кўчиб» юришига сабаб шуки, унинг жанубида март ойида кунлар анча илиқ, қорлар эрий бошлаган ва майсазорлар эндигина пайдо бўла бошлаган бўлса, шимолий ҳудудларда қаҳратон қиш ҳукм сурган. Демак, бунда бутун бепоён мамлакат бўйлаб бир хил табиий манзара бўлган давр танланган бўлиши мумкин.

Мана, Янги йил ўлкамиз сарҳадида эшик қоқмоқда. Дунёда тинчлик, ҳамжиҳатлик, ўзаро ҳурмат ва эътиқод барқарор бўлиб, барчага инсоф берсин. Энг муҳими, жумҳуриятимиз халқлари 1991 йилдан бошлаб ҳақиқий Инсондек яшайдиган замонлар бошлансин.

ОНА САЙЁРА АЙЛАНАВЕРАДИ...

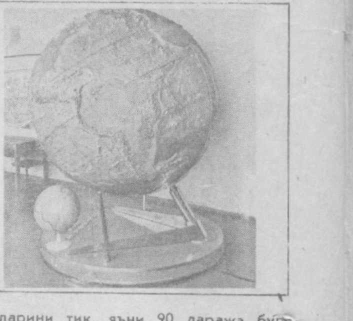

Дарҳақиқат, сайёрамизда 200 атрофида давлатлар бўлиб, уларнинг ҳар бири ўз аждодларидан мерос бўлиб қолган ва давом этиб, янги мазмун билан бойиб ёки қашшоқлашиб келаётган анъаналари, урф-одатлари, удумларини ўзига хос тантаналар билан нишонлайдилар. Шулар жумласига мусулмон халқларининг наврўз, ҳайит, европаликларнинг пасха, янги йил, руминларнинг плучушорула, янги йил каби кўплаб мамлакатларнинг ранг-баранг маросимларини киритиш мумкин.

...Янги йилни кутиш узоқ ўтмишга бориб тақалади. Мусулмон давлатлари, жумладан Ўрта Осиёдаги халқ ва элатлар милоддан аввалги III асрдаёқ Наврўз байрамини нишонлаган бўлса, ҳозирги пайтдаги Янги йил элчилари бўлмиш Қорбобо билан Қор маликасининг ёши минг йилдан ошди. Наврўз инсон билан табиат ўртасидаги уйғунликни англатадиган ноёб табиий-ижтимоий ҳодисадир. Лекин, айни пайтда биз кутиб олаётган Янги йилнинг биринчи куни — 1 январь тўғрисида бундай фикрни айтиб бўлмайди. Чунки бу маросим сунъий, яъни кишилар хоҳиши билан белгиланган санадир. Жумладан роппа-роса 291 йилу 15 кун муқаддам (1699 йилнинг 15 декабрида) Петр I шундай мазмунда фармон чиқарган эди: «Исо пайғамбарнинг туғилган кунидан 8 кун ўтказиб бошлансин, янги йил 1 сентябрда эмас, 1700 йилнинг биринчи январида бошланган деб ҳисоблансин. Янги йил бошланиши муносабати билан кишилар бир-бирларини Янги йил байрами билан табриклансинлар. Катта йўллар ва серқатнов кўчалар, ҳовлилар қарағай ва арча билан безатилсин».

Фикримизча, ушбу Янги йилнинг битта асосий камчилиги бор. Агар мамлакатимиз миқёсида олиб қараладиган бўлса, бир ҳафта — ўн кунлик муддатда турли тақинчоқлар безатилиши назарда тутилиб, миллионлаб қимматбаҳо дарахтлар нобуд қилиниб келинди ва ҳануз қирқилмоқда. Ўлкамизни Россия босиб олмасдан аввал маҳаллий аҳолига бу одат бутунлай ёт эди. Афсуски, жумҳуриятимиз тоғларини безаб турган ноёб манзарали арчазорларнинг йўқолиб кетишида, шахсан Тошкент вилояти тоғларининг яланғочланиб қолишида маҳаллий

Абдурасул СОАТОВ,
Тошкент Давлат дорилфунунининг катта ўқитувчиси.

ЎН ТЎРТИНЧИ МАКТУБ

(ҲИКОЯ)

Оппоқ қор ёғяпти... Ҳар гал қор ёққанида нима учундир сен беихтиёр ёдимга тушасан. Ҳаммаси худди кечагина бўлгандек кўз олдимдан бир-бир ўта бошлайди.

...Ўша куни янги йил базми тугаб, ташқарига чиққанимизда алламаҳал бўлиб қолган, атроф сутга чайилгандек оппоқ, бўралаб-бўралаб қор ёғарди. Иккаламиз гўё чексиз оқликлар бағрига шўнғиб кетаётгандай эдик. Қор парчалари сим-сиё сочингга капалакдек қўнар, чеҳранг гул-гул яшнаб кетарди. Анчагина жим юрдик. Сен атайлаб, жимликни бузиш учунми, ё мени гапни нимадан бошлаш хижолатидан қутқармоқ учунми, ҳеч қачон мен кутмаган сўзларни айтдинг.

— Мени уйгача кузатиб қўясизми?..

Уйингда ҳеч ким йўқлигини билардим. Ҳали базмда, ойимлар бувимни табриклагани кетишди, дегандинг. Бу саволингга бош силкиб, майли дегандай жавоб қилдим. Иккаламиз қорнинг оппоқ, унсиз қўшиқлари оғушида шаҳар кўчаларида қолиб кетдик. Ниҳоят, уйнинг олдида тўхтадик. Табиат иккаламизни ҳам оқликка кўмиб ташлаганди. Сен бир силкиниб пальтонгдаги қорларни қоқдинг-да, чопқиллаб подъезд эшигига кириб кетдинг.

Хайр-хўшни насия қилиб кетганинг менга қаттиқ ботди. Тўхташни ҳам, кетишни ҳам билмай бир муддат ўйланиб қолдим. Шунда дафъатан сен турадиган хонанинг деразасидан бир тутам нур ёғилди. Дераза ойнасидан ёйиқ сочларинг ва мени имлаганинг аниқ кўринди. Қандайдир куч мени ичкарига етаклади. Эшикни дарҳол ўзинг очдинг.

— Ҳали келишмабди, кира қолинг, суҳбатлашиб ўтирамиз...

Ота-онанг мени танишса ҳам, барибир ҳаяжонлана бошладим. Секин юриб телевизор қаршисидаги диванга чўкдим. Вужудимни қандайдир қўрқув ва совуқлик босиб кела бошлади. Сенда эса, на ҳаяжондан ва на хадиқдан асар йўқ эди.

— Нимага индамайсиз, гапириб ўтирсангизчи, зерикиб кетдим... Қўрқманг, ҳали келишмайди...

Сен айтгандек мен гапиришни ҳам, гапирмасликни ҳам билмай, ўзи нималар бўлаётганига ҳайрон эдим. Мени шунчалар содда деб ўйладинг шекилли, юмшоқ ўриндиққа, ёнимга ўтирдинг. Тиззам устида кўнгилсизликдан мушт бўлиб тугилган бармоқларимни очиб, кафтингга олдинг. Бир дақиқа фурсат ўтмай ўзингни бўйнимга ташладинг...

Мен кўчага қандай отилиб чиққанимни билмайман. Ҳамон қор бўралаб ёғар, у ҳозиргина уйга кирган изларимизни кўмиб улгурган эди.

Ҳамон бир ўй менга тинчлик бермайди. Эҳтимол сен севгандирсан. Эҳтимол сендаги журъат шу нарсага ундагандир. Мен муҳаббатингни поймол қилгандирман. Ким билади, севгинг ўша туни билан ёққан қор сингари беғубордир. Билмадим, нима бўлса ҳам мендаги қандайдир бир туйғу сен билан қайта учрашишга қўймади. Сен ҳар гал янги йил арафасида, у ҳам бўлса битта мактуб ёзасан. Оиламни, соғлиғимни сўрайсан. Йилида оладиган битта, у ҳам бўлса етти-саккиз сатрдан иборат бу хатни сен ёзганлигингни аниқ биламан. Мана, янги йил арафасида яна сендан мактуб олдим. Ўн тўртинчи мактуб!..

...Оппоқ қор ёғяпти. Ҳар гал қор ёққанида нима учундир сен беихтиёр ёдимга тушсан.

Суннат БЕШИМОВ,
Бухоро вилояти, Ромитан ноҳияси.

Товланадиган тошлар

НОХУШЛИКДАН АСРАЙДИГАН ЖАВОҲИР

Ҳурматли таҳририят! Табиатда одамни нохуш ҳолатлардан асрайдиган тошлар ҳам бор дейишади. Чиндан ҳам шундайми?

Нигора Расулова,
боғча тарбиячиси.

ТАБИАТДА хризолит деган жавоҳир бўлиб, юнончадан таржима қилганда олтин тош, тилла тош мазмунини англатади. Унинг бошқа номлари ҳам бўлиб, масалан уни англияликлар перидот деб аташади. Унинг олтиранг-кўкишроқ жилоси пишиб турган буғдой бошоқлари рангини эслатгани учун бўлса керак, август ойи тоши сифатида белгилашган.

Олтин тош — хризолит қадимдан маълум бўлган жавоҳирлардан ҳисобланиб, асосий конлари Миср яқинидаги Қизил денгизнинг Забаржат оролидир. Мен Ўрта ер денгизи мамлакатларида бўлган пайтда Забаржат хризолитидан ишланган заргарлик буюмларининг Италия, Александрия, Юнонистон ва қатор араб мамлакатларида ўтказилган археологик қазилмалар сифатида топилиши билан қизиқдим. Кўп асрлар давомида Забаржат хризолити қазиб чиқарилмай ҳам қолади. Йигирманчи аср бошларида кон яна ишга туширилиб, жавоҳир Оврупо мамлакатларига тарқайди.

Мамлакатимизда хризолит конлари 1954 йили Ёқутистонда олмос топилгандан кейингина очилди. Сибирнинг бошқа ҳудудларида ҳам борлиги аниқланди.

Хризолит кўпинча заргарлик тоши сифатида қиммат баҳо металлар билан, айниқса олтиндан қилинган буюмлар билан биргаликда қўлланилади. Оливин маъданлари гуруҳига кирувчи хризолит қаттиқлиги 6,5-7 атрофида бўлиб, зичлиги уч ярим грамм сантиметр-куб атрофида. Унинг таркибини ўрганиш жавоҳир таркибига магний-темир силикатлари киришини кўрсатган. Икки қисм металлга бир қисм кремний тўғри келади. Бироз миқдорда маъдан таркибига никелнинг кириши жавоҳир рангини яхшилайди. «Олтин тош»нинг катталиги 2-15 миллиметр атрофида бўлиб, бундан ҳам катталари учрайди. Ҳажми 192,6 карат бўлган хризолит донаси Забаржат оролидан топилган ва ҳозирда СССР Олмос фондида сақланади. Венада иккита хризолит бўлиб, булар бирининг массаси 53 каратга тенг. Лондонда Забаржатдан келтирилган массаси 146 каратли намунаси ҳам сақланади. АҚШда 310 каратли ва Бирмада 287 каратли йирик «олтин тош»лар ҳам бор. Хризолит рангининг баъзан олтинранг, сариқ, ўтранг ва бошқа хил кўринишларда товланиши ундаги икки ва уч валентли темир ионларининг нисбатига боғлиқ бўлади.

Заргарликда ишлатилувчи бу тош бриллиант ёки кабашон усулида ишланади. Хризолит жавоҳир сифатида XIX асрнинг олтмишинчи йилларида жуда кенг қадр топади. Йигирманчи аср бошларида у бошқа мамлакатларда ҳам кўп ишлатилади. Уни фақат гўзал товланиши учунгина эмас, балки эгасини ёмон ишлардан тўхтатувчи, нохуш тушларни ҳайдовчи ва бошқа шу каби сирли кучга эгалиги билан қадрлашади. Мамлакатимизда ҳанузгача хризолитдан заргарлик буюмлари ёки туморлар деярли ишлаб чиқарилмаслигини афсус билан айтамиз. Чунки, бизнинг ўлкамизда унинг кон-хазиналари бор. Бир неча ердаги конларимизни ишга солиш ва гўзаллиги билан ном қозонган хризолит заргарлик буюмларини аёлларимизга кўз-кўз қилиш вақти аллақачонлар келганлигини кўпчилик билади. Қачонгача Мисрдан, АҚШ, Бирма ёки бошқа мамлакатлардан келтирилувчи хризолит жавоҳирларини бир неча баравар қимматига сотиб олишимиз керак, ахир?

Қудрат АҲМЕРОВ,
маъданшунос-муҳандис.

Йил зарварақлари

УМАР ҲАЙЁМНИНГ ОРТИҚЧА БИР КУНИ

Она тилимизга кириб, анчайин ўзлаштирилган календарь сўзининг маъносини биласизми? Бу сўз аслида лотинча бўлиб, «қарз китоби» деган маънони беради. Қадимги римликлар расм-одат бўйича қарзнинг маълум миқдорини ҳар ойнинг биринчи кунида тўлашган, буни календарь деб юритишган.

Тақвим — календарлар тури кўп бўлиб, улар йилномаларни ҳар хил ифодалайди. Шулардан баъзиларини таъриф этамиз.

ЭРАМИЗДАН 46 йил илгари Рим ҳукмдори Юлий Цезарь янги тақвимни қонунлаштирган ва унинг номи билан Юлий йил саноғи, деб аталган.

Рим папаси Григорий XIII 1582 йили бу тақвимни ислоҳ қилиб, 5 октябрни 15 октябрь деб ҳисоблайди. Қарангки, Юлий тақвими саноғи Қуёш йилидан 11 минуту, 14 секунд узун бўлгани учун тафовут 400 йил давомида орта бориб, бу фарқ 13 кунни ташкил этди.

Энг аниқ ҳисоб-китобли тақвимни буюк шоир, математик ва фалакиёт илмининг билимдони Умар Ҳайём тузган. Унинг тақвими бўйича 8 кабиса йили 32 йилда эмас, 33 йилда келади, натижада ҳар йили 19 секунд фарқ қилиб, фақат 4 минг 500 йил ўтганда бир кеча-кундуз ошиқча чиқади. Григорий тақвимида эса 3 минг 300 йилда бир кеча-кундуз «хато» қилинган. Умар Ҳайём тақвимидаги ортиқчалик Григорий тақвимидан 1200 йил кейин бўлиши, буюк мутафаккир Умар Ҳайём тақвимининг аниқлик даражаси ғоят юқори бўлганлигини кўрсатади. Яна шуни қўшимча қилиш мумкинки, Умар Ҳайём тақвими бўйича Наврўзнинг баҳорги тенгкунликдан чекиниши, қарийб 56 асрлик давр ўтгачгина қатилади.

Тарихнинг шоҳидлик беришича, Умар Ҳайём тақвими Эронда ҳижрий 471 йилнинг 10 рамазонида (милодий 1079 йил 16 мартда) ислоҳ билан қабул қилинди. Бу тақвим узоқ вақт Жалолий тақвими деб Эронда XIX асргача қўлланилди. Шундан кейин 12 йиллимучал (Сичқон, Сигир, Йўлбарс, Қуён, Балиқ, Илон, От, Қўй, Маймун, Товуқ, Ит ва Тўнғиз) йил ҳисоби билан юритиладиган мўғул тақвимига ўтилди.

1911 йили Эрон ва Афғонистонда йил боши баҳорги тенгкунлик — Наврўз билан бошланадиган, Умар Ҳайём тақвимига асосланган Бурж тақвими ҳисоби қўллана бошлади. Ҳозирги тақвимда ойлар: Ҳамал, Савр, Жавзо, Саратон, Асад, Сумбула, Мизон, Ақраб, Қавс, Жадди, Далв ва Ҳут деб юритилади.

Хулоса қилиб айтганда, йил ҳисобларига турлича тақвимлар, жумладан Қуёш ҳаракатига асосан — Қуёш, Ой ҳаракатига асосланган Ой ва Ой-Қуёш тақвимлари яратилган. Ҳозирги пайтда кўпгина мамлакатларда Қуёш тақвимидан фойдаланилмоқда. Ой тақвими эса Шарқ мамлакатларида қўлланиб келинмоқда.

Тўлқин АШАФХОНОВ.

Ноёб хислатли кишилар

САВОБ УЛАШАЁТГАН «САВОБ»

Кейинги пайтда матбуотда турли экстрасенслар, бионур билан даволовчилар, инсон келажагини каромат қилувчилар ҳақида кўплаб ёзилмоқда. Очиғини айтганда, мен уларга яқин-яқинларгача умуман ишонмасдим. Ўзбекистон ССЖ экстрасенслар жамиятига қарашли «Савоб» фирмасига бориб, у ердаги шифокорлар билан журналист сифатида эмас, бемор сифатида мулоқотда бўлишга аҳд қилдим.

ЛЕНИН комсомоли номли маданият ва истироҳат боғида жойлашган «Савоб» фирмаси эшиклари олдида одамлар тирбанд. Қайси хонага кирсам экан, деб ўйлаб тургандим рўбарўдаги эшик очилиб ундан бир қария кўринди. У хонадан чиқиб ўгирилди-да орқасида кулимсираб турган аёлга қараб дуога қўл очди:

— Умрингдан барака топ, болам. Бир неча йилдан бери азоб бериб келаётган дарддан фориғ қилдинг. Одамларнинг бахтига доимо соғ бўлгин.

Мен қарияга яқинлашиб сўрадим:

— Сизни нима безовта қиларди отахон?

— Шу десанг, бундан бешолти йил бурун бўғинларимга туз йиғилиб азоб бераётган эди. Дўхтирларга кўп кўрсатдим. Чортоқдаги санаторийда ҳам бўлдим. Аммо фойдаси кам бўлди. Эрталаблари оғриқнинг зўридан ҳатто бир неча муддат туролмай қолардим. «Савоб» фирмаси ҳақида эшитдиму шу ерга келдим. Латофатхон қизимнинг олдига беш марта қатнаб, мана отдай бўлиб кетдим.

Шундан кейин эшигига Латофатхон Рихсиева, деб ёзилган хонага кирдим. Мени кўзлари кулиб турган, истараси иссиқ, 35—36 ёшлардаги аёл қарши олди. Салом-аликдан сўнг:

— Бу ерга келдингизми, демак биз орқали соғайиб кетишга ишонгансиз. Ишонч — катта нарса. Ишонч бўлса инсоннинг шу пайтгача номаълум бўлган куч-қудратини ишга солиб юбориш мумкин. Улар ишга тушдими, демак дард чекинди, деяверинг, — деди у менга қараб,

— Хўш, нима безовта қиляпти?

Мен айтдим...

— Ҳеч қиси йўқ. Уни тузатишнинг йўли осон. Сизга ўхшаган жуда кўплаб беморлар соғайиб, кўрмагандай бўлиб кетишган.

Сўнгра Латофатхон мени даволашни бошлади. Очиғини айтсам сеансдан сўнг халқ табобатига, табибларга унча ишонмай юрганимга афсусландим. Чунки ўзимни жуда енгил, тетик, бардам ҳис қилдим ўшанда.

Шундан сўнг менда шу қўли енгил табиб аёл ҳақида муштарийларга ҳикоя қилиб бериш фикри туғилди.

— Кечирасиз, ўзингизда ноёб қобилият борлигини илгари сезганмисиз? Бу қоблият манбаи қаерда, деб ўйлайсиз?

— Очиғини айтганда, менинг анча вақтдан бери юрагим санчиб юрарди. Томоғимда ички без (бўқоқ) ўсганини айтишганди. Кейинчалик улар қаторига ўт пуфагим, буйрагимга тош, бўғинларимга туз йиғилиши қўшилди. Бу дардлар баъзида шундай хуруж қилардики, ҳатто оғриқнинг зўридан ўзимдан кетиб қолардим.

Бундан бир ярим йил бурун шифохонада ётганимда шифокорлар менда ўн икки хил касал борлигини аниқлашди. Улар ўт пуфакдаги тошни тезда олдирмасам оқибати ёмон бўлишини айтиб, бошқа касалхонага йўлланма ёзиб беришди. Ўша ерга бориб профессорга учрашдим. У ўн беш кундан кейин келасиз, операция қиламиз, деди.

Шу орада Назарбек посёлкасида ўт пуфаги ва буйракдаги тошларни бионур ёрдамида эритиб тушириб юборадиган аёл борлигини эшитиб қолдим. Бордим. У киши ҳозирда машҳур табиб Дилдора Яҳёева эканлар. Учрашдим. Етти марта борганимда ўт пуфагимдаги бир ярим сантиметрли тош эриб тушиб кетди. Сўнгги муолажадан кейин Дилдора опам шундай деб қолдилар:

— Биласизми, сизда ҳам даволаш хусусияти бор экан. Бундай қобилият ҳаммада ҳам бўлавермайди.

Ана шундан сўнг Дилдора опам мени ўзларига шогирд қилиб, даволаш усулларини ўргатдилар. Уларнинг тавсиялари билан экстрасенслар мактабида ўқиб, таълим олдим. Мана бир йилдан ошди, беморлар дардига малҳам бўлишга ҳаракат қиляпман.

— Сиздан асосан қайси касаллик билан оғриган беморлар шифоланишяпти?

— Очиғини айтганда шифо излаб олдимга келганларнинг аксарият қисми тузалиб кетишяпти. Сўзимнинг исботи учун айримларини айтиб ўтишим мумкин. Латофатхон опа олдимга миннатдорчилик сўзлари ёзилган қалин дафтарни қўйди.

Улардаги ёзувларга кўз югуртираман.

«Мен фарзандларим билан шифо излаб Латофатхон Рихсиеванинг олдига келдим. У кишининг муолажаларидан кейин мен ўт пуфагимдаги, буйрак ва бўғимларимдаги тошлардан, ошқозон оғриғидан, қизим Нилуфар ошқозон яраси, ревматизм, сурункали сариқ касали, ўғлим Жаҳонгир эса сурункали бронхит касалидан фориғ бўлишди.

Нури Йўлдошева Собир Раҳимов ноҳияси 1-Қорақамиш даҳасининг 4-мавзеси, 26-уй, 22-хонадон».

«Мен Янгийўл ноҳиядаги Эски Қовунчи қишлоғидан келдим. Исмим Муҳаббат, фамилиям Отабоева. 1941 йилда туғилганман. Анчадан бери бош миядаги қон босими, ошқозон оғриғи, ўт пуфаги, буйрак ва бўғинлардаги туз қийнаб келарди. Латофатхон Рихсиеванинг даволаш сеансларида бўлиб батамом тузалиб кетдим».

Бундай миннатдорчилик сўзларини жуда кўп келтириш мумкин. Дафтарда улар жуда кўп.

— Латофатхон! Сиз ишлаётган фирма ҳақида ҳам озгина маълумот берсангиз.

— Бу ер «Савоб» фирмасига қарашли «Хислат» соғломлаштириш маркази бўлиб, ноёб хислатли кишилар йиғилгани учун ҳам шундай деб аталади.

Мен Латофатхон опанинг олдидан чиқар эканман, унинг ишларига муваффақият тилаб, Янги йилда одамларга қандай истаклари борлигини сўрадим.

— Аввало одамлар соғ бўлишсин. «Соғ танда — соғ ақл» деганларидек, бардам, бақувват, ўйнаб-кулиб, ҳаёт завқини суришга нима етсин!

Ш. ТОШЕВА.

СУРАТДА: Латофатхон Рихсиева.

● Жумҳуриятимиз тоғларида, энг баланд жойларда дарахтлардан — энг кўп арчалар ўсади. Уларнинг тури: қизил арча, қора арча, сарв арча, ўрик арчалар бўлиб, булар орасида баландлиги 18 метрга етадиган ўрик арча машҳурдир.

● Ҳисор қўриқхонасининг Шақшар деган жойида бешсаккиз асрни кўрган арчалар беҳисоб. Туркистон арчалари ичида энг нодир ва улкани Искандар арчаси бўлиб баландлиги 100 метр, танасига 7-8 кишининг қўли базўр етадиган улкан бобо арча тарвақайлаган, шохлари соя солган, пўстлоқлари кўчиб, танаси асрлар шамолида сайқалланган ҳолда ҳамон пурвиқор ўсиб турибди.

● Шимолий Американинг Аппалач тоғларида ўсадиган виргиния арчаси Ўзбекистон шароитида маҳаллийлардан энг тез ва 10 маротаба юқори ўсаркан.

● 25 декабрдан кумуш қишнинг асосий қисми — энг совуқ кунлари — 40 кунлик қиш чилласи бошланди. Бу пайтларда кунлар қисқариб, энг қисқалиги 9 соатга, тун эса 15 соатга тенг бўлади.

● Қишнинг энг авжига чиқадиган январь ойи баъзан кутилмагандай бўлади. Энг қизиқ об-ҳаво инжиқликлари қайд этилган маълумотларни эслайлик: 40 йил мобайнида — 1940, 1952, 1962-66, 1968 йилларда январь ойларида ҳаво ҳарорати 17—22 даража иссиқ бўлган.

● Кўксув дарёси бошланадиган жойда (Олой тоғлари), Абрамов музлигидаги 4400 метр баландликда жойлашган метеорологик станция мамлакатимизда энг баланд жойлашган кузатиш нуқтаси ҳисобланади. Энг қизиғи шундаки, бундай метеорологик кузатиш ишларини жасур — матонатли хотин-қизларимиз олиб боришади.

Шунингдек, бу баландликда ёзнинг энг иссиқ ойида ҳам ўртача ойлик ҳарорати 0—1 даража атрофида бўлади. Ёз ойларининг ярмидан кўпроғида қор ёғиб туради.

● Қорхат ёзиш ўйини — энг қадимги бўлиб, қадимий аждодларимиз ёзув маданиятига эрта кўчганликларидан гувоҳлик беради. Қорхат энг биринчи қор ёққан куни ёзилган. Ўзбек халқи орасида шеърий салоҳиятга эга бўлган шахслар ниҳоятда кўплигидан, халқимизнинг шоирзабон халқлигидан далолат беради. Шеърий шаклда битилган қорхат баҳона қиш кечаси шеърхонлик, жангномалар ўқиш, бахшилик, китобхонлик, аскиябозлик ва масхарабозлик анжуманига айланиб кетган.

● Болалар учун биринчи ўзбекча «календарь» (тақвим) тўпловчи Сафо Матжонов иштирокида «Ёш гвардия» нашриётида 1981 йилда чоп этилган.

Инобат МИРЗАЕВА.

Бордон бекор ҳангомалари

⊙ ЯРИ БАҲОСИГА

Бордоннинг бозорга боргани, у ерд қилган ишини то ҳануз одалар кулиб эслаб юришади.

Бордон гарчи ногирон бўлса ҳам камсуқумгина яшар экан. Леки аёли (энди ҳамма аёл ҳам бо экан-да) уни қолжонига қўймас экан. «Фалончи навбатиз машина олибди», «Фалончи магазинга кирса икки жфт калиш беришибди», «Сизн нима бўлган ўзи?».

Кенжатойи ҳарбийдан қайтиб келидию, Бордоннинг тинчи туғбди. «Бозордан бир қўй келтириб, юртга ош берасиз,— деб туриб олибди аёли, — бошқалардан кам еренгиз йўқ».

Бордон бозорга қараб йўл олибди. Қараб турса ёнидаги пулга туфли ҳам ололмайдиган. У шартта бир катта қўйни савдолашибди. Эгаси 600 сўм, Бордон 500 дебди. Охири силташа-силташа икковининг қўли оғриганда 510 сўмга келишишибди.

Бордон ёнини ковлаб пул олибди. 255 сўмни санаб қўйнинг эгасига берибди. Эгаси ҳайрон.

— 510 сўмга келишгандингиз!?— дебди у.

— Тўғри,— тасдиқлабди Бордон, Кейин ёнидаги иккинчи гуруҳ ногирони гувоҳномасини олибди.

— Мана шу ҳужжатга биноан мен ҳамма нарсанинг 50 фоизини тўлайман. Шунинг учун 255 сўм бердим.

— Бу ер бозор!— айюҳаннос солибди қўй сотган,— гувоҳномангиз бошқа ерда ўтади, бу ерда эмас.

— Ие,— ажабланибди Бордон,— бозор ҳам совет ҳукуматига қарайдими?

Қўй сотган ноилож «ҳа» дебди.

— Ана,— дебди Бордон,— ҳадеб бекор гапларни гапираверма. Ундан кўра якшанба наҳорда ошга бор. Ўзим боплаб зиёфат қиламан.

Шундай деб, у қўйни етаклаб кетибди.

● ЗИҚНАЛИК ҚИЛИШИБДИ

Бордон супада ёнбошлаб, тўқсон беш чойдан хўплаб ётса, қўшниси Мамараҳим хандон ўтиб қолибди.

— Ие, хандон,— дебди Бордон,— қачон келдинг Хабдураводан?

— Хабдураво эмас, Габрово, — деди Мамараҳим, супага чўкар экан.

— Қалай, кулавериб, ичакларинг ҳам чўзилиб қолгандир?

— Қаерда!— хуноб бўлибди хандон,— ўн беш кун юрибман ўша ерларда, бир марта кулмабман-а. Ундан кўра Насриддинимиз, Алдар кўсаларимиз минг чандон ўткирроқ.

— Исми-жисмига мос халқ эканда, ўшаларинг,— тиззасига шапатилаб урибди Бордон. — Бутун латифалари зиқналик ҳақида эди, сенларга ҳам кулгудан зиқналик қилишибди-да!

● «АЛВИДО» ДЕБ ҚЎЙ

Бордон бир суҳбатда, мен ҳамма нарсани ўз нархига топаман, деб керилибди. Унинг гапга бурролигидан ичидан зил кетиб юрган ожизлари «шарт» та ёпишишибди.

— Гапдан қайтиш йўқми?

— Гапдан қайтган ўлган!— дебди Бордон ҳам қизишиб.

— Агар сўзингнинг уддасидан чиқсанг — чойхона палов сеники!— дебди Миразъзам дулдул. Тез юриши учун унинг лақаби шундай экан.

Алқисса, Бордон бекор магазин қайдасан деб йўлга чиқибди. Қараса аҳвол беш-олти йил аввал кўрганидагидек эмас. Нарх худди қовоғари: чақаман деб турибди. Магазинларда ҳеч вақо йўқ. Тўғри, беш-олтита сотувчи бор, холос. Бордон: «Ҳеч нарса йўқ дўконда нима қиляпсизлар!»— деган эди, биттаси энсаси қотиброқ турган эканми: «Сизга ўхшаган пашшаларни қўриқляпмиз» деди.

Бордон уйга келдию, кўчага чиқмай қўя қолди. Уч-тўрт кундан кейин Миразъзам дулдул эшик қоқиб келди.

— Ҳа, арзон молларни уйга қамаб маишат қиляпсанми? Бундай чойхонага чиқай демайсан,— деди у,— ошни қачон қилиб берайин?!

— Ошни қўятур,— ғудранди Бордон бекор,— ўша кунги гап. Гап тамом-вассалом. Ошналаримга қуюқ алвидо деб қўйсанг бўлди.

● ҚАНЧА СУТ КЕРАК!

Бордон одатича ёнбошлаб, мудроқ аралаш ётган эди, аёли жавраб қолибди:

— Ҳай, сиз ҳам эр бўлиб бундоқ менга қарашворинг, асакангиз кетмас ахир? Қўлим хамир, қозонга сув солиб, тагини ёқиб юборинг!

Бордон ороми бузилиб, ғижинибди:

— Ўчоқ боши хотинларнинг маҳрига тушган? Менга эркакбоп иш буюргин, акаси жонидан!

Бироздан кейин яна аёлнинг илтижоли овози эшитилибди:

— Ҳой, барака топгур, бола йиғлаяпти, бундоқ у-бу деб овутинг! Ахир, сизга чучвара қиляпман-ку.

Бордон яна ғўлдирабди:

— Бола боқиш менинг вазифамга кирмайди. Менга эркакбоп иш буюр дедим-ку!

Охири аёл қўлида ўқлоғи Бордон ётган уйга кирибди.

— Ҳа, азаматим, эркакбоп иш буюрайми сизга!

Бордон хотиннинг важоҳатини кўриб, типирчилаб қолибди.

— Ҳаммасига замон айбдор-да, хотин. Асабинг бузилиб, ҳазил кўтаролмайдиган бўлиб қолибсан. Сут идишни берақол, қанча сут келтирай?!

Тўплаб, қолипловчи Т. ЙЎЛДОШЕВ.

Луқма

ЖАСОРАТ КИМ УЧУН?

БИЗ жасорат деганда ўзининг жонини Ватан, халқ учун фидо этган кишиларнинг қаҳрамонликларини тушунамиз. Айтайлик, жангчилар ўзларининг танаси билан душманнинг дзотига ташланиб, мислсиз жасорат кўрсатганлар.

Аммо, мана бу шишадаги винонинг номига қараб нимаси «Жасорат» экан деб ҳайрон бўласан киши. Жасорат ҳам ҳар хил бўларкан-да!..

Э-ҳа, дарвоқе, жасорат ана шу жилмайиб турган шишанинг ичидаку! Арақ, коньяк тақчил бир пайтда баъзилар «Жасорат»ни ичиб олиб, «жасорат» кўрсатишлари эҳтимолдан ҳоли эмас. Чунки. Пифагор айтганидек: «Мастлик — ақлдан озиш машқидир».

Шунинг учун ҳам «Тошкентвино» комбинатидагилар бошқа номларни менсимай «Жасорат» деб ном қўйган бўлсалар ажаб эмас.

Ваҳоланки, бир пайтлари «Мусаллас», «Гулоб», «Буваки» каби номлар билан аталувчи винолар бўларди. Наҳотки, шунга ўхшаш номларни қўйиш қийин бўлса! Ёки бу номлар ҳам узумзорларга қўшилиб кўмилиб кетганми!

Э-ҳа, дарвоқе, «Тошкентвино» комбинатидагилар ҳам арақ ва виноларнинг номини қайта қураётганга ўхшайдилар. Акс ҳолда оҳангрободек жаранглайдиган жасорат сўзини бунчалик беъмани ишлатмас эдилар.

Тўхтамурод ТОШЕВ.

Келинг, бир кулишайлик

МАКТАБ ХАНДАЛАРИ

ЗЎРЛАБ ОЛИБ БОРДИНГИЗ

Адабиёт дарсида ўқитувчи ўқувчидан сўради:

— Ҳ. Ҳ. Ниёзийнинг «Майсаранинг иши» драмаси ҳақида нима биласан!

— Ҳеч нарса.

— Кеча «Ёш гвардия» театрига бориб, шу спектаклни кўриб қайтдиқ, лоақал драманинг мазмунини гапириб бер.

— Билмайман.

— Кўрган ва эшитган ҳодисаларни ҳам айтиб бера олмайсанми!

— Мен унга қулоқ солмадим.

— Сабаб!

— Мен бормайман десам ҳам, билетни мажбур қилиб бериб, зўрлаб олиб бордингиз.

ЯНГИЧА УСУЛ

Адабиёт метод бирлашмасининг йиғилишига мактаб директори ҳам таклиф этилди. Кун тартибидаги масалалар кўриб чиқилгандан кейин, унинг муҳокамасида сўзга чиққан метод бирлашма бошлиғи:

— Мен ўнинчи синфда Мақсуд Шайхзоданинг «Мирзо Улуғбек» тарихий фожиасини ўтганимда Мирзо Улуғбек, Али Қушчи, Саккокий, Абдуллатиф, Гавҳаршодбегим ва Феруза каби ролларни ўқувчиларга бўлиб бериб ўқитдим. Синф ўқувчилари қизиқиш билан тингладилар ва мавзуни яхши ўзлаштирдилар, — деди.

Мактаб директори муҳокамага якун ясади:

— Ролларни бўлиб бериб дарс ўтиш методига мен ҳам қўшиламан. Каримахон, сиз ёш ўқитувчисиз, тўққизинчи синфда Ҳамзанинг «Бой ила хизматчи» драмасини ўтганингизда, сиз ҳам ўқувчиларга бой, камбағал ва ўрта ҳол деҳқон ролларини бўлиб беринг.

ЭСИМНИ ЕБМАНМИ!

Район мактабларидан бирининг қирқ йиллик меҳнат стажига эга бўлган, ўз фанини чуқур биладиган, тажрибали, моҳир ўқитувчиси район халқ маорифи бўлимига чақирилди. Ўқитувчи қабулхонага киргач:

— Сизнинг меҳнатингизни қадрлаб «Халқ маорифи аълочиси» нишонини топширишга қарор қилдик, чин дилдан табриклайман, — деди мудир.

— Раҳмат, Тўра Тўраевич, бундан кейин ҳам ўз билим ва тажрибамни ёш авлод тарбиясидан аямайман, — деди ўқитувчи.

Мудирнинг юзи оқарди, кўзлари пирпиради, қовоғини солиб тескари қаради. Ўқитувчи ташқарига чиққач РайОНО инспектори сўради:

— Сиз мудирнинг исми-шарифини нега Қултўра Қултўраевич деб тўғри айтмадингиз!

— Секинроқ гапиринг, азизим, раҳбарга «қул» деб мурожаат этиб эсимни ебманми!

Убайдулла АБДУЛЛАЕВ, ўқитувчи.

Бўш вақтларда

ҲИКМАТЛИ БОШҚОТИРМА

Азиз оқшомхон! Қуйидаги соат циферблатидаги рақамларга ва ўртадаги ҳарфларга эътибор беринг. Ҳарфларни аввало очқич рақамлар билан белгиланг-ки, айланадаги рақамлар ўрнига ҳарфлар қўйилганда, халқимизнинг ибратли сўзларидан бири келиб чиқсин.

ИККИНЧИ БОШҚОТИРМА: Тепадаги ёзувда аралашган ҳарфлар тартибга келтирилса, мавсумий мақол келиб чиқади.

УЧИНЧИ БОШҚОТИРМА: Пастдаги рақамларда иккита ўзбек халқ мақоли яширинган. Бу рақамлар асосий мазмунини билдиради. Топинглар-чи?

Анвар МИРЗАЕВ.

Янги йил оқшомида

Мусаввир табассуми

Қорбобо. — Чорсуга олиб бориб қўйинг, ўғлим.

Ҳайдовчи. — Уч сўм бўлади отам.

Қорбола. — Сакраб-сакраб ўйнагим келяпти, ойижон.

Қорона. — Тўполон қилма, бўлмаса печканинг олдига турғазиб қўяман.

Абдурасул ҲАКИМОВ чизган расмлар.

Муҳаррир Э. М. ЭРНАЗАРОВ.

Ҳафталик кўрсатувлар

Душанба *

31 ДЕКАБРЬ

● ЎзТВ I

* * *

18.00 Кўрсатувлар тартиби.
18.05 Болалар учун. «Кичкинтой» программаси.
18.45 «Бир қайнови ичида». Кинокўрсатув.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 «Наштар». Ҳажвий киножурнал.
20.00 «Йилнома». Мусиқий ахборот.
21.30 Москва. «Время».
22.00 «Янги йил базми». Адабий-мусиқий кўрсатув.
23.50 **Янги йил табриги.**
24.00 «Янги йил базми». Адабий-мусиқий кўрсатувнинг давоми.
00.50 Москва. **«Янги йилингиз билан, ўртоқлар!».** Совет халқига табрик.
01.05 «Янги йил базми». Адабий мусиқий кўрсатувнинг давоми.

● ЎзТВ II

* * *

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ:
19.00 Кўрсатувлар тартиби.
19.05 «Тошкент» студияси кўрсатади. «Бу оқшомда» (рус тилида).

ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ:
21.30 Москва. «Время».
22.00 «Сенга бахт тилайман». Янги йил программаси.
00.50 Москва. **«Янги йилингиз билан, ўртоқлар!»** Совет халқига табрик.
01.05 «Сенга бахт тилайман». Янги йил программасининг давоми.

● МТ I

18.45 «50х50». «...16 ёшгача ва ундан катталар» кўрсатувига мусиқий илова. Янги йил телетомошаси.
20.45 Тунингиз хайрли бўлсин, холажонлар ва амакижонлар!
21.30 «Время».
22.00 «Йиллар оша табассум».
23.40 Цирк! Цирк! Цирк! «Шер, фил, кучук ва бошқалар...».
00.25 «Календарнинг сўнгги варағи». Концерт.
00.50 **«Янги йилингиз билан, ўртоқлар!** Совет халқига табрик.
01.05 Останкинода зиёфат. Янги йил байрам кўрсатувлари.
04.05 Рақслар, рақслар, рақслар.
04.35 Мультфильм.
04.45 Янги йил дискотекаси.
05.35 «А» программаси.

● МТ II

18.15 «Телевизион мусиқий абонемент».
19.20 «Киносерпантин».
21.30 «Время» (сурдо таржимаси билан).
22.00 «Щелкунчик». П. И. Чайковский мусиқасига яратилган балет. ССЖИ Давлат академик Большой театрининг спектакли.
00.25 «Календарнинг сўнгги варағи». Концерт.
00.50 **«Янги йилингиз билан, ўртоқлар!».** Совет халқига табрик.
01.05 «Янги йил мусиқа оқшоми». Оммавий классик куйлардан концерт.

«Нон-стоп»

03.05 «Қўшиғимиз сизга аталган ёки Яна карнавал кечаси». Киноконцерт.
04.00 «Запас ғилдирак». Қисқа метражли телевизион бадиий фильм («Грузия-фильм»).
04.20 «Олти кронли ревю». Телевизион бадиий фильм (ЧСФЖ).
05.20 «Тамаки капитан». Телевизион бадиий фильм («Ленфильм»).
06.45 «Бу қувноқ сайёра». Телевизион бадиий фильм («Мосфильм»).
08.15 «Ўтиргандим ғамсиз...». Телевизион бадиий фильм (А. Довженко номли киностудия).

Сешанба *

1 ЯНВАРЬ

ЯНГИ ЙИЛИНГИЗ ҚУТЛУҒ БЎЛСИН!

● ЎзТВ I

9.00 «Йилнома». Мусиқий ахборот (такрор.).

*

10.30 Италия ва Ўзбекистон санъаткорлари иштирокида мусиқий кўрсатув.

«Тошкент» студияси кўрсатади:

11.10 «Шайхантоҳур —Гулобод». Телеҳазил кўприк.
1. «Болалар».
2. «Бу нима бу?».
3. «Шаҳризоданинг саволлари».
4. «Аукцион».
5. «Шунчаки саргузашт».

* * *

18.00 Кўрсатувлар тартиби.
18.05 «Ажойибот яратувчи». Мультфильм.
18.15 Болалар учун. «Янги йилим бахтли бўлсин!». Адабий-мусиқий композиция.
18.45 «Экран табассуми». Кинокўрсатув.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 «Ёшлар даврасида». Янги йил байрам кўрсатуви.
20.30 «Ахборот».
20.50 «Ёшлар даврасида». Янги йил байрам кўрсатувининг давоми.
21.30 Москва. «Время».
22.00 Телевизион миниатюралар театри.
23.30 Янги йил эстрада концерти.
00.30 Янгиликлар.
00.40 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

18.40 Кўрсатувлар тартиби.
18.45 «Дўстлик» кўрсатуви. «Эзгу бўлсин йилингиз!».

ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ:
21.30 Москва. «Время».
22.00 «Шарқ юлдузлари». Эрон хонандаси Аҳдия.

● МТ I

9.00 «Аргонавтлар». Мультфильм.
9.20 «Касли». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси (Свердловск).
9.40 Концерт.
10.00 «Циркни ҳамма севади». Свердловскдан кўрсатилади.
10.45 М. Горький номли киностудиянинг 75 йиллигига. «Чук ва Гек». Болалар учун бадиий фильм (1969 йилда тикланган).
11.35 «Золушка ҳузурида зиёфатда».
12.45 «Мушук қувончи». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси («Союзтелефильм»).
13.05 «ВИД» таништиради: «Мўъжизалар майдони» капитал томошалари.
14.05 МТ экранида биринчи марта. «Капуцинлар хиёбонидаги киши». Бадиий фильм («Мосфильм»).
15.40 «Сизни Мигель Чавес таклиф этади». Мусиқий кўрсатув (Куба).
16.25 «КВН-90». Финал.
18.40 «Уолт Дисней таништиради». Мультўпламлар: «Ўрдак билан содир бўлган воқеалар». 1-серия; «Чип ва Дейл ёрдамга шошилишмоқда». 1-серия (АҚШ).
19.30 1990 йил қўшиқлари.
21.30 «Время».
22.00 1990 йил қўшиқлари (давоми).

Тунги телевидение

00.40 Янги йил дискотекаси.
01.35 «Мовий». Бадиий фильм (Италия).
03.20 «Янги йил детективи». Телевизион балет-ҳазил.

● МТ II

«Нон-стоп» (давоми)

9.20 Мультфильмлар.
9.55 Болалар учун фильм. «Дэнний ва туяқуш тухуми» (Австралия).
10.25 «Ҳинд киноси мухлисларига». Киноконцерт.
11.25 «Карусель». Телевизион бадиий фильм, субтитр билан (А. Довженко номли киностудия).
12.35 «Америка киносидан саҳифалар». Киноконцерт. 1-кўрсатув.
13.05 Болалар учун фильм. «Электрон буви» (Литва киностудияси).
14.10 «Америка киносидан саҳифалар». Киноконцерт. 2-кўрсатув.
14.40 Болалар учун мультконцерт.
15.20 Болалар учун фильм. «Чиройли арча» (Канада).
15.45 «Нокининг мультсаёҳати». Киноконцерт.
16.30 «Ким билади?». Бадиий фильм (Италия).
18.15 «Биз севган детектив». Киноконцерт.
19.05 Шеърият лаҳзалари.
19.10 «Қандай қилиб миллионни ўғирлаш мумкин». Бадиий фильм. 1-серия (АҚШ).
20.15 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! Мультконцерт.
20.30 «Қандай қилиб миллионни ўғирлаш мумкин?». Бадиий фильм. 2-серия.
21.30 «Время» (сурдо таржимаси билан).

«Нон-стоп» (давоми)

22.00 «Тақдир ҳазили ёки Қушдек енгил бўлинг». Телевизион бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар («Мосфильм»).

Чоршанба *

2 ЯНВАРЬ

● ЎзТВ I

8.55 Кўрсатувлар тартиби.
9.00 ССЖИ Қуролли Кучларида янги ўқув йилининг бошланиши олдидан. «Бурч». Ҳарбий-ватанпарварлик программаси.
10.40 «Куйла, дуторим». Фильм-концерт («Ўзбектелефильм»).
11.10 «Бувижоним эртаги». Болалар учун театр.
11.40 «Катта трамплин». Бадиий фильм («Беларусьфильм»).

* * *

18.00 Кўрсатувлар тартиби.
18.05 Янгиликлар.
18.10 «Қум соат». Мультфильм.
18.20 Болалар учун. «Қувноқлар даврасида».
18.50 «Касаба уюшмалари халқ хизматида».
19.20 Тижорат хабарлари.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 «Султонпошша Ўдаева куйлайди». Фильм-концерт премьераси («Ўзбектелефильм»).
20.30 «Ахборот».
20.50 Дилрабо концерт.
21.30 Москва. «Время».
22.15 «Икки кишилик вокзал». Бадиий фильм. 1-серия («Мосфильм»).
23.25 Янгиликлар.
23.35 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

19.00 Кўрсатувлар тартиби.
19.05 «Писмиқ». Қисқа метражли бадиий фильм премьераси («Ўзбекфильм»).
19.45 «Гюмриялик». Телефильм.
20.10 «Цирк, цирк, цирк».
20.50 «Бурч». Ҳарбий ватанпарварлик мавзусида (рус тилида).

ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ:
21.30 Москва. «Время».
22.15 «Куйиш». Бадиий фильм (рус тилида).

● МТ I

7.00 «120+30». Ахборот-дам олиш программаси.
9.30 «ТВ-мулоқот».
9.45 «Бу бўлган... бўлганди...».
10.10 «Сизга, замондошларим». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси (Минск).
10.55 «Капуцинлар хиёбонидаги киши». Бадиий фильм.
12.30 «Виктор — ғолиб». Ҳужжатли фильм.
12.50 М. Горький номли киностудиянинг 75 йиллигига. «Хазиналар ороли». Болалар учун бадиий фильм.

* * *

15.30 «ТСН».
15.45 «Сероманец». Телевизион бадиий фильм премьераси (А. Довженко номли киностудия).
17.15 Болалар соати (немис тили дарси билан).
18.15 «Мимикричи» масхарабозлар театри.
19.00 «ТСН».
19.15 Куба телевидениесининг программаси.
20.00 «Сўнгги куз». Телевизион бадиий фильм премьераси. 1-серия («Союзтелефильм»).
21.30 «Время».
22.15 «Ҳаммаси Ева ҳақида». Совет Армияси Марказий театри фильм-спектакли премьераси.

Тунги телевидение

00.55 «Европа плюс Москва». Дам олиш программаси.
01.55 «Фаришта билан йигирма дақиқа». Телевизион бадиий фильм («Лентелефильм»).
03.00 «Аргентина оҳангларидаги танго» (Аргентина).

● МТ II

9.00 Эрталабки бадантарбия машқлари.
9.20 Болалар учун фильм. «Цирк келди». 1-серия («Экран»).
10.25 Грузин халқ қўшиқлари халқаро фестивали.
10.50 «...Ярим тун ва яна тонг». Ҳужжатли фильм.
11.20 «Тош гул». ССЖИ Давлат академик Малий театрининг фильм-спектакли.
13.20 «Икки севгувчи дил».
14.05 Д. Берлинский концерти (скрипка).
14.45 «Ля-ферте-аледа самовий байрам». Телефильм.
15.00 «Болалик бекатидан йўлга чиққан поезд». Телевизион бадиий фильм («Ўзбекфильм»). 1-серия.

* * *

17.30 ТВ-экскурсия. «Гоголь Москваси».
18.15 «Хотира тилга кирганда...». Тошкентдан кўрсатилади.
19.15 Хоккей. Ўртоқлик учрашуви. «Торонто мейпл лифз» (Канада) — «Динамо» (Москва). Канададан кўрсатилади. Танаффус пайтида — Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар!
21.30 «Время» (сурдо таржимаси билан).
22.15 «Сенинг исминг — маъсума». Телевизион бадиий фильм премьераси (Куба).

Пайшанба *

3 ЯНВАРЬ

● ЎзТВ I

11.25 Кўрсатувлар тартиби.
11.30 «Бухороча эртак». Фильм-концерт («Ўзбектелефильм»).
12.05 «Қўғирчоқлар — менинг дўстларим».
12.40 «Сеҳрли саргузашт». Бадиий фильм (М. Горький номли киностудия).

* * *

18.00 Кўрсатувлар тартиби.
18.05 Янгиликлар.
18.10 Болалар учун. «Янги йил умидлари».
18.40 Ўзбекистон ССЖ Ички ишлар вазирлиги матбуот маркази хабар қилади.
18.55 «Алифбо сабоқлари». 2-босқич.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Х. Даврон. «Ватан меҳри». Адабий театр.
20.30 «Ахборот».
20.50 «Ёшлар куйлаганда». Концерт.
21.20 Катталар учун мультфильм. «Нишона».
21.30 Москва. «Время».
22.15 «Икки кишилик вокзал». Бадиий фильм. 2-серия.
23.25 Янгиликлар.
23.35 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

19.00 Кўрсатувлар тартиби.
19.05 «Сахий ўрмон». Мультфильм.
19.20 «Билим уфқлари» (рус тилида).
19.50 «Йиллар оша учрашув» (рус тилида).
20.30 «Ҳамшаҳарлар» (такрор.).

ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ:
21.30 Москва. «Время».
22.15 «Севги сароблари». Бадиий фильм.

● МТ I

7.00 «120+30».
9.30 Ички ишлар вазирлигининг маълумотларига кўра.
9.45 Халқ қўшиқлари гулдастаси.
10.00 Болалар соати (инглиз тили дарси билан).
11.00 «Сўнгги куз». Телевизион бадиий фильм. 1-серия.
12.30 «Парнас сари бир босқич».
12.45 «Зиёратчилар». Ҳужжатли фильм.
13.15 М. Горький номли киностудиянинг 75 йиллигига. «Темур ва унинг командаси». Болалар учун бадиий фильм (1940 й., 1965 йилда тикланган).

* * *

15.30 «ТСН».
15.45 «Ўхшамас». Телевизион бадиий фильм. 1-серия («Экран»).
16.50 «1991 йил — Моцарт йили». «Мусиқий хазина».
17.35 «Ёнғоқ». Телефильм премьераси (Ленинград).
17.45 «Янги авлод танлайди».
19.00 «ТСН».
19.15 Ички ишлар вазирлигининг маълумотларига кўра.
19.30 «Руслар Нагасакида».
20.10 «Сўнгги куз». Телевизион бадиий фильм премьераси. 2-серия.
21.30 «Время».
22.15 Халқаро танлов совриндори Дмитрий Хворостовский концерти.
23.30 «Менинг театрим қаерда?». Телевизион бадиий фильм-монография премьераси («Союзтелефильм»).

Тунги телевидение

00.35 «Москва — Мидленд... мусиқа-джаз».
01.20 «Менинг одамларим». Телевизион бадиий фильм. 1-серия (А. Довженко номли киностудия).
02.30 «Барча юлдузлар». Киноконцерт.

● МТ II

9.00 Эрталабки бадантарбия машқлари.
9.20 Болалар учун фильм. «Цирк келди». 2-серия.
10.30 «Овозим билан». Фильм-концерт (Ленинград).
11.30 «Ералаш» дегани нима?». Телевизион фильм.
13.45 «Куз, Таруса, Цветаева...».
14.10 Ритмик гимнастика.
14.40 «Илк қадамлар». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси (Владикавказ).
15.00 «Болалик бекатидан йўлга чиққан поезд». Телевизион бадиий фильм. 2-серия.

* * *

17.30 Тожикистон ССЖ Давлат телерадиоси. «Халқ қадриятлари тикланмоқда» (Душанбе).
18.30 Ритмик гимнастика.
19.00 Мультфильмлар.
19.25 «Бу қўшиқни унутма». Катталар ва болалар учун кўрсатув.
19.40 «Бенуа уйи». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. 1-фильм (Ленинград).
20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар!
20.45 «Яқин кишиларга меҳрибонлик қил». Телефильм.
21.30 «Время» (сурдо таржимаси билан).
22.15 «Мовий карбункул». Телевизион бадиий фильм («Беларусьфильм»).

Жума *

4 ЯНВАРЬ

● ЎзТВ I

11.25 Кўрсатувлар тартиби.
11.30 «Алвидо, эй, Жигули», «Антомания». Телефильмлар.
12.00 «Ниҳол». Болалар учун кўрсатув.
12.45 «Финист— сарлочин». Бадиий фильм (М. Горький номли киностудия).

* * *

18.00 Кўрсатувлар тартиби.
18.05 Янгиликлар.
18.10 «Шимол эртаги». Мультфильм.
18.20 Ўсмирлар учун. «Тенгдошлар».
19.00 «Чорвадор».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 «Оламга саёҳат». Кинокўрсатув.
20.30 «Ахборот».
20.50 Анвар Тилланазаров куйлайди.
21.30 Москва. «Время».
22.15 «Мерос». Бобораҳим Машраб таваллудининг 350 йиллигига.
23.25 Янгиликлар.
23.35 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

19.00 Кўрсатувлар тартиби.
19.05 «Бу оқшомда» (рус тилида).

ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ:
21.30 Москва. «Время».
22.15 «Ширу шакар». Зулфия Атоуллаева ва Хосият Ортиқова.
23.15 «Иккинчи давра бўйлаб». Бадиий фильм.

● МТ I

7.00 «120+30».
9.30 «Севаман, ўпаман, кутаман». Ҳужжатли фильм.
9.50 «Хайтарма» қримтатар ансамблининг концерти.
10.35 Мультфильмлар.
11.35 «Сўнгги куз». Телевизион бадиий фильм. 3-серия.
12.30 «ТСН».
12.45 «Тоққа йўлни ўзим танладим». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси (Владикавказ).
13.15 М. Горький номли киностудиянинг 75 йиллигига. «Бор экanda, йўқ экан, бир қизча бўлган экан». Болалар учун бадиий фильм (1944 й.).

* * *

15.30 «ТСН».
15.45 «Ўхшамас». Телевизион бадиий фильм. 2-серия.
17.00 «Темирчилар санъати».
17.20 «Алтинай» фольклор-этнографик ансамблининг концерти. Олмаотадан кўрсатилади.
17.55 «Ер — она масканимиз». Телевизион фотоконкурс.
18.00 «XX аср робинзонлари».
19.00 «ТСН».
19.15 «Сиз яратган боғ».
19.45 Шеърият лаҳзалари.
19.50 М. Горький номли киностудиянинг 75 йиллигига. «Оддий воқеа». Бадиий фильм (1960 й.).
21.30 «Время».
22.15 «ВИД» таништиради: «Синематограф», «Взгляд», «Веди», «Эм-ти-ви».

Тунги телевидение

01.15 «Менинг одамларим». Телевизион бадиий фильм. 2-серия.
02.25 «Дўстлик меридианлари». Халқаро мусиқий программа.

● МТ II

9.00 Эрталабки бадантарбия машқлари.
9.15 Болалар учун фильм. «Цирк келди». 3-серия.
10.20 «Оқ буғи». «Амгинские березки» болалар фольклор ансамбли ижросида эртаклар.
10.45 «Юлдузлар порлаганда». Фильм-концерт («Лентелефильм»).
11.40 В. Коростилев. «Кичкинтой Иван ҳақида». Е. Вахтангов номли Давлат академик театрининг болалар учун фильм-спектакли.
13.50 «Экранда Сибирь».
14.00 Асраб, авлодларга етказ. «Казак тароналари». Пятигорскдан кўрсатилади.
14.25 «Дард». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси (Тбилиси).
15.00 «Қудуқ ёнидаги чўпон қиз». Телевизион бадиий фильм (Германия).

* * *

17.30 «Менинг филчам бўл». Мультфильм.
17.50 «Соколелов иши». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси (Олмаота).
18.10 РСФСЖ шаҳарлари телестудиялари. «Ёшлик билан учрашув». Композитор Э. Денисов (Томск).
19.00 «Тарханкут кимники?». Симферополдан кўрсатилади.
19.30 «Бенуа уйи». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. 2-фильм.
20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар!
20.45 «Рус қиши» санъат фестивалининг концерти.
21.15 Спорт ҳамма учун.
21.30 «Время» (сурдо таржимаси билан).
22.15 «Афсунгарлар». Телевизион бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар.

Шанба *

5 ЯНВАРЬ

● ЎзТВ I

8.00 «Ассалому алайкум». Мусиқий кўрсатув.

*

9.00 «Шум бола». Бадиий фильм («Ўзбекфильм»).
10.35 «Гул ва Наврўз». Муқимий номидаги Ўзбек Давлат мусиқий театрининг спектакли.
12.25 Спорт кўрсатувлари: 1. Ўзбекистон спорти. 2. У-шу машқлари.
13.25 «Замин саховати».

Тижорат кўрсатуви

13.55 Фарғона вилояти Киров ноҳиясидаги «Яккатутсельмаш» заводи ҳақида ҳикоя.

* * *

18.00 Кўрсатувлар тартиби.
18.05 «Қувноқлар шаҳрида». Мультфильм.
18.25 «Санъат ғунчалари».
19.00 «Ўзбек тилини ўрганамиз».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.45 «Санъат олами». Ҳамза номидаги жумҳурият Давлат мукофоти совриндори А. Икромжонов.
20.15 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ҳафтанома».
21.30 Москва. «Время».
22.15 «Олтин бешик». Халқ ижодиёти туркумидан.
23.35 «Шашмақом». Телевизион бадиий фильм («Ўзбектелефильм»).
00.40 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ:
9.00 «Савту калом». Абдулла Қодирий шеърлари асосида адабий-мусиқий кўрсатув.
9.55 «Севги ҳақида монолог». Фильм-концерт.
11.05 «Иккинчи давра бўйлаб». Бадиий фильм.

* * *

17.50 Кўрсатувлар тартиби.
17.55 «Кўршапалак». Телевизион бадиий фильм. 1-серия (рус тилида).
19.00 «Новости».
19.20 «Сандиқчаи зулбиё».
20.10 «Душанбе —душанба дегани». Ҳужжатли фильм.
20.30 «Ахбор».
20.50 «Жаҳоннамо». Публицистик адабий-мусиқий кўрсатув.
21.30 Москва. «Время».
22.15 «Жаҳоннамо». Публицистик адабий-мусиқий кўрсатувнинг давоми.

● МТ I

7.00 «Шанба, эрта саҳарлаб». Мусиқий совға. Польша телевидениесининг программаси.
7.30 Мультфильм.
7.40 Тонгги дам олиш программаси.
8.15 «Сиз яратган боғ».
9.00 Ритмик гимнастика.
9.30 «ТСН».
9.45 М. Горький номли киностудиянинг 75 йиллигига. «Эҳ, бу Настя». Болалар учун бадиий фильм (1971 й.).
11.00 «Бурда моден» таклиф этади...».
11.30 Режиссёр Я. Фрид фильмлари. «Ит пичан емас, отга ҳам бермас». 1 ва 2-сериялар («Ленфильм»).
13.40 Хоккей. Ўртоқлик учрашуви. «Калгари флеймз» (Канада) — МАСК. Канададан кўрсатилади.
15.40 Ф. Красиловский куйлайди.
16.01 «Нуқта қўйишга эрта». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси («Союзтелефильм»).
16.45 Эртаклар ва саргузаштлар оламида. «Ўн икки ой» («Союзтелефильм»).
18.15 «Халқаро панорама».
19.00 «ТСН».
19.15 МТ экранида биринчи марта. «Хизматкор». Бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар («Мосфильм»).
21.30 «Время».
22.15 «Браво-90».
00.45 «ВИД» таништиради: «Матадор».

Тунги телевидение

01.45 «Мсье Перришон саёҳати». Телевизион бадиий фильм («Мосфильм»).
03.00 «Ёдимда ажиб дамлар». Фильм-концерт (Ленинград).

● МТ II

8.30 Эрталабки бадантарбия машқлари.
8.50 Мультфильмлар.
9.25 А. Арутюнян. Скрипка ва оркестр учун концерт.
9.50 «Характери... панд берди». Ҳужжатли фильм. «Она-замин ташвишида» туркумидан.
10.10 Смоленск шаҳри «Золотое кольцо» ансамблининг чиқиши.
10.25 «Чернобилдан кейинги ҳаёт». Минскдан кўрсатилади.
11.00 Болалар учун фильм. «Юлдузли бола ҳақида эртак». 1 ва 2-сериялар («Беларусьфильм»).
13.10 «Илҳом оламида». Фильм-концерт премьераси (Ленинград).
14.05 «Пушкин эртаклари». Фильм-концерт («Экран»).
15.00 «Плюс ўн бир». Россия телевидениесининг программаси.
17.05 Рус тили.
17.30 «Синяя птица» группаси куйлайди.
17.45 Рус тили.
18.15 Киноконцерт.
19.15 Бир актёр театри. Л. Филатовнинг ҳажвий эртаги.
20.15 Рус қўшиқларини Т. Петрова куйлайди.
20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! «Энг кичик гном». Мультфильм.
20.45 Чанғи спорти. Жаҳон кубоги. 30 км. Хотин-қизлар. Крилатскоедан кўрсатилади.
21.30 «Время» (сурдо таржимаси билан).
22.15 Н. Бабкина ҳамда «Русская песня» ансамблининг ижодий кечаси.
00.15 «Тунги иш». Телевизион бадиий фильм (Финляндия).

Якшанба *

6 ЯНВАРЬ

12.30 «Алифбо сабоқлари». 1-босқич (такрор.).

Тижорат кўрсатуви

13.05 «Давр талаби билан». Самарқанд «Агрокоммуналқурилиш» бирлашмаси ҳақида телеочерк.

* * *

18.00 Кўрсатувлар тартиби.
18.05 «Сахий эртак». Мультфильм.
18.20 Болалар учун. «Кичкинтой» программаси.
18.50 «Қишлоқ ҳақида ўйлар».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 «Кино жавонидан».
20.30 «Ахборот».
20.50 Хонанда Ўктам Аҳмедов ва раққоса Светлана Худойбергенова концерти.
21.30 Москва. «Время».
22.15 Рустам Бойтўра. «Яраланган қуш ҳамон учмоқда». Видеофильм премьераси.
23.50 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ:
9.00 «Сапеда». Мусиқий ахборот.
10.05 «Ҳар бир кишига ва барчага». Реклама.
10.15 «Яхши дегани нима?».
10.55 «Абориген». Бадиий фильм (рус тилида).

* * *

17.50 Кўрсатувлар тартиби.
17.55 «Кўршапалак». Телевизион бадиий фильм. 2-серия (рус тилида).
19.00 «Ҳунар — симу зар». Панжикент шаҳри педагогика билим юртининг 60 йиллигига бағишланади.
20.00 «Ҳафта». Информацион программа.
20.30 «Армуғон». Концерт.
21.30 Москва. «Время».
22.15 Ф. Ансорий. «Ҳаёт ва ишқ». Телевизион спектакль премьераси.
00.15 «Телетомошабин ҳамроҳи».

● МТ I

8.30 «ТСН».
8.45 Ритмик гимнастика.
9.15 «Спортлото» тиражи.
9.30 «Эрта саҳарлаб». Болалар учун кўрсатув.
10.30 «Ватан хизматида».
11.30 «Тонгги дам олиш программаси.
12.00 «Саёҳатчилар клуби».
13.00 Иконанавислик санъати ҳақида кўрсатув.
13.30 «Қишлоқ янгиликлари».
14.30 Фигурали учиш. Профессионаллар ўртасида жаҳон чемпионати. Барселонадан кўрсатилади.
15.30 «Роккоко». Мусиқий программа.
15.45 «Здоровье».
16.15 «Николай Вавилов» олти серияли телевизион бадиий фильми таништирилади.
16.55 МТ I нинг якшанба променад концерти.
18.40 «Уолт Дисней таништиради...». Мультўпламлар. «Ўрдак билан содир бўлган воқеалар». 2-серия; «Чип ва Дейл ёрдамга шошилишмоқда». 2-серия.

Якшанба кинозали

19.30 Ҳужжатли фильм премьераси.
19.50 МТ экранида биринчи марта. «Қўшиқ қилиб куйланаётган...». Бадиий фильм (АҚШ).
21.30 «Время».
22.15 «Рождество учрашувлари».

Тунги телевидение

01.30 «Катта Володя, кичик Володя». Телевизион бадиий фильм (А. Довженко номли киностудия).

● МТ II

8.30 Зарядкага сафланинг!
8.45 Мультфильмлар.
9.30 Жаҳон халқлари ижоди.
10.00 «Қишки мавсум». Эстрада программаси.
10.15 Иттифоқдош жумҳуриятлар кинопублицистикаси. «Кумуш тўй». Чантуришвилиларнинг кўп болали оиласи ҳақида телевизион ҳужжатли фильм премьераси (Тбилиси).
10.45 Композитор Анвар Бакиров. Қозондан кўрсатилади.
11.15 «Делегатскаядаги музей».
11.45 «Биз яшаётган олам». Режиссёр И. Селецкис фильмлари. «Кўндаланг кўча». Рига кўчаларидан бирининг аҳолиси ҳақида (Рига).
13.15 «Планета». Халқаро программа.

●

14.15
ЎЗБЕКИСТОН
ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ
«ДЎСТЛИК»
ВИДЕОКАНАЛИ

●

16.45 Россиянинг парламент хабарномаси.
17.00 И. Фьель. «Иоахим Лис—дипломли детектив». Москва «Детектив» экспериментал театри болалар учун фильм-спектаклининг премьераси.
18.35 Чанғи спорти. Жаҳон кубоги. 15 км. Эркаклар. Крилатскоедан кўрсатилади.
19.35 «Қайтарилган ибодатхона». Авлиё Данил монастирининг тарихи ҳақида ҳикоя ҳамда ССЖИ Давлат телерадиоси вокал-хор студиясининг концерти.
20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! «Ўқиб, ўйнаймиз».
20.45 Атлетизм бўйича халқаро мусобақалар. Днепропетровскдан кўрсатилади.
21.30 «Время» (сурдо таржимаси билан).
22.15 «Бизнинг бурчимиз». Гжель ҳунармандчилигининг бугунги аҳволи ҳақида кўрсатув.
23.00 Ж. Пуччини. «Тоска». А. С. Пушкин номли Нижегород опера ва балет театри фильм-спектаклининг премьераси.
01.00 «Тикланиш». Телемарафон (Ленинградни тиклаш жамғармасига).

ТОШКЕНТ оқшоми

(«Вечерний Ташкент») — орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и городского Совета народных депутатов.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32-уй.

ТЕЛЕФОНЛАР: қабулхона — 32-53-76; хатлар — 33-29-70, 32-53-79; жамоатчилик қабулхонаси — 32-55-83.

Якшанбадан ташқари ҳар куни ўзбек ва рус тилларида мустақил чиқади.

140. 390 нусхада чоп этилади. Индекс 64690. Д — 2201
1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10